

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási betű sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 26. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd, december 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Ünnep előtt a politikában.
- Az aradi árvaház sorsa.
- Mit kívánnak a gazdák a balkáni szerződésekből?
- Bombamerénylet az indiai alkirály ellen.
- Karácsonyfa az aradi kórház örültjeinek.
- Kié a temető?
- A monarchia tárgyal Szerbiával.
- Zilahy Gyula szintársulata válságban.
- A Hungária pamutgyár közgyűlése.
- Új balkáni háború — a világbéke érdekében.
- Tarkaságok.

A város és az új adótörvények.

Arad, december 23.

A város törvényhatósági bizottsága holnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tart, hogy azon állást foglaljon az új adótörvények életbeléptének legalább egy esztendővel való elhalasztása és ugyanezen törvénynek revíziója mellett. A rendkívüli közgyűlés összehívása az aradi kereskedők mozgalmára történik, s azzal, hogy a törvényhozás a maga határozatának a kivételes formával is nagyobb súlyt ad, kifejezést ad egyben annak is, hogy a kereskedő-osztály iránt tartozó kötelesegeit ismeri, s annak komoly érdekei védelmére kész és tud cselekedni.

A törvényhatóságok, különösen a városok, mint a kereskedők otthonainak, komoly állásfoglalására azért van szükség, mert az új adótörvények ügyében az érdekeltek jogos óhajai szemben találták magukat a pénzügyminiszter túlhajtott, — azt lehetne mondani: javíthatatlan — bürokratizmusával. A hivatali életben felnőtt pénz-

ügyminiszter előtt, úgy látszik, szentségsértésnek tetszett a gondolat, hogy egy törvényt, a melynek már az életbeléptetési rendeletei is megvannak, amelynek végrehajtására az egész hivatali apparátust előkészítették, — az élet, a gyakorlat, a szükség kívánságának, parancsának hatása alatt, félretoljanak, fölfüggeszzenek. Az irott tekintélyeknek ez a megcsontosodott tisztelete okozta azután, hogy az első küldöttségnek, amely a felfüggesztést kérte, kerek elutasító választ adott. Mikor pedig kétségtelenné vált, hogy az új adótörvényt a válságos gazdasági viszonyok között nem lehet életbeléptetni, — ennek olyan formát találtak, amely talán alkalmas arra, hogy a törvénytekintélyt le ne szállítsa és hogy a pénzügyminiszter szempontjait tiszteletben tartsa, — de arra még se jó, hogy az érdekelteket, ezek között főként a városok lakosságát, megnyugtassa.

Pedig az utóbbi a fontosabb. Annyi baj között, amennyi a magyar gazdasági életet gyötri, ha egyet (mindenesetre nem a legjelentéktelenebbet) ki lehet kapcsolni s ha ezzel az izgatott félelemnek, legalább egy irányban, eleget lehet tenni, akkor ezzel nem szabad késlekedni. Aradhoz, mint kereskedő- és iparos városhoz illő az a szerep, hogy felirati jogával élve, a parlament lelkiismeretét erre föl hívja és egyuttal kérje, — miután az egy évi elhalasztással alkalom adódik rá, a törvénynek elvitathatlan hibái, súlyos intézkedéseinek kigyomlálására szintén történjenek meg a lépések.

Komoly, jelentős megnyilatkozása ez Arad törvényhatósági életének. A jelentőségét nemcsak azok a törvényhatósági bizottsági tagok becsülték meg, akik a rend-

kívüli közgyűlést kérő ívet aláírták, de maga a tanács is, amely az ívben foglalt javaslatot magáévá tette és a törvényhatóságnak többségét jelentő munkapárti városatyák, a kik felretéve minden pártszempontot, amely más, hasonló esetben feszélyező lehetett volna, a kereskedői érdekekre való tekintettel ahhoz szintén hozzájárulnak.

És ép az ügy komolysága, az állásfoglalásnak méltósága kívánja meg azt, hogy politikát más oldalról se vonjanak bele. Nem tudjuk ugyan elképzelni, hogy milyen jogcímen, de nincs kizárva, hogy az ellenzék a törvényhatóság várható állásfoglalását, mint a maga sikerét igyekszik föltüntetni és politikai célokra kihasználni. Ezt, hogy ily kísérletnek elejét vegyük, jó lesz előre a maga értékéig leszállítani. Az adótörvények életbeléptetése ellen való állásfoglalást azért se lehet „az ellenzék diadalának“ föltüntetni, mert a mozgalmat annak érdekében nem az ellenzék kezdte, sőt nem is folytatta. Sem itt, sem a fővárosban. Aradon a fölfüggesztést a kereskedői érdekképviselőknek minden politikai vonatkozástól ment akciója sürgette, — s ha már a pártállás szemüvegén keresztül nézzük a dolgot, úgy a kereskedő-gyűlés résztvevői, mint a városhoz benyújtott indítvány aláírói között több a munkapárti, mint a függetlenségi. Budapesten pedig az ellenzék babaparlamentjének eszébe se jutott az elhalasztást sürgetni, s ha a városok kongresszusának végrehajtó bizottsága nem tolmácsolja az érdekeltek követelését, Apponyiéknek ez nem jutott volna eszébe. De azért se lehet ebben az ügyben a függetlenségi politikának érdemeit keresni, mert ép a függetlenségi párt volt az, amely

A szászok földjén.

Irta: Móricz Pál.

Az erdélyi rész meg ma is egész külön világ. Ennek a külön álló világnak is egyik legérdekesebb, legjellegzetesebb része a szászok földje. A komor Kárpátok aljában húzódik a szászok földje, mint pipacsvirágos rozsmező, szelíd, kedves ez a föld. Lépten nyomon a sok százados kulturának és jólétnak tűzhelyei világítanak a poros vándor elé.

Még a szász falvaknak is városias, kisvárosias a jellegük. Cseréptető, magas házak szegélyezik a csöndes utcákat. A szélesfejű kőházak homlokán szalkás német betűk hirdetik az építők nevét, a házépítés idejét. A szász falvaknak legfeltűnőbb építménye mégis a templom a toronynyal. Nem aféle nyulánk alföldi magyar templomok, a délibábs pusztába messziről kiintegedő sudár tornyok ezek. Tömör, vaskos, az idővel dacoló nehézkes építmények ezek. Lőréses kőfalak kerítik a kushadt öreg templomot, melynek nyers kőből rakott tornya olyan, mint potrohos bástyaház. Volt rá idő, hogy ezek a nehézkes kőépítmények bástyákként oltalmazták a szász falvak óvatos, gondos lakóit.

Megynek föl, völgynek le, kanyargós uton döcögött szebeni bérkocsink Szászujfaluba felé. A környékbeli szászok ünnepet ültek itt ezen a na-

pon. A szomszédos szász községek legény- és leányifjúsága gyülekezett ide — tornaversenyre...

A szász falvakban rendszerint a tanítók a tornamesterek. Ilyen tornaversenyt, mely összartozandóságuk érzetét, a nemes vetélkedést fenntartja és fejleszti, esztendőnként többször is rendeznek a szászok. A színes ünnepeken a vezető szerepet a szebeci uritornászok: ügyvédek, tanárok, tisztviselők, főiskolai diákság viszik. Akik ilyenkor sort tornáznak a pirosarcu, szőke parasztlégényekkel, díszruhás lányokkal. Kötélhúzás, versenyfutás, felvonulások tartkítják a verseny számokat. És a nép, mely szellemi vezetőivel együtt szórakozik, nem idegenkedik az uri osztálytól. A gondos testvért, jószágos vezetőt föl ismeri, szeretettel becsüli bennök. Másrészt a szász urak az ilyen vasárnapi népünnepek és szórakozások rendezésével elvonják népüket a léha, a romlasztó korcsmázástól is.

A megkapó paraszti ünnepet a szebeni szász tornászok einőke alkalmi beszéddel fejezte be. Majd a sok száz férfi, nő egymás kezét fogva, óriási eleven gyűrűt alkott és úgy dalolták el a szelíd melódiájú, bájosan ható szász himnuszt; azután a rezes bandák nótázása mellett a iskolaudvarra, a társalgó házhoz vonultak és hazafelé oszlásig vigan járták a táncot... Hanem papja, tanítója is más a szász falunak. A falusi paraszt századok óta „Herr Vater“-nek szólítja a papot. A papné pedig ma is „Frau Mutter“ a község nőlakosai előtt.

Olyan is a szász pap, mint az okos, gondos családapá. Ósmeri a helyzetét mindenik falujabeli parasztnak. A gondok, a csapások közepette is helytáll hívének oldalán.

A szász pap iskolamestere a felnőtteknek. Hetenként, télen többször is, hol a legényeket, majd a nős embereket gyűjti össze a társalgóházba. Mindennemű állapotjaikban tájékoztatja hiveit, ha a gazdaság, ha a politika, ha a helyi érdekek kerülnek szóba, a „Herr Vater“ a szóvivő. Jó újsággal, jó könyvekkel is a pap látja el őket.

A papné, a „Frau Mutter“ meg a házidolgokban ügyesíti a falusi asszonyt, leányt. Kézimunkára is oktatja az igyekvő fehérnépet. A szász faluban tétlenül nem lopja senki a napot. S hogy mi mindenre kiterjed a szász falusi pap figyelme, jellemzésül felemlitem az öreg Róth Jánosnak, a szászujfalusi papnak az esetét. Midőn Róth János Szászujfaluba került, hivei még sarlóval arattak a gazdag fensikon. És midőn papjok — az idővesztető, munkát látva — a „kaszát“ először emlitette előttük, a parasztlak kinevették a papot.

Róth Jánost nem kedvetlenítette el a közneveltség; hanem kaszát vásárolt és megtanult kaszával aratni. Midőn azután így személyesen meggyőzte hiveit a kasza előnyéről, többé nem nevettek ki, azóta kaszával aratnak az ujfalusi szászok is.

többség korában, szinte ellenállás nélkül szavazta meg ezeket az adótörvényeket, illetve azokat, a melyeken Teleszky az újabb formában még enyhített és javított. Az igaz, hogy nem elég.

Remélhető azonban, már az ellentmondásnál fogva is, a melyre rámutattunk, hogy a törvényhatósági bizottság függetlenségi párti tagjai ez ügynél szintén kerülni fogják a politikát, a minthogy kerültek a kereskedők is, akik a törvényhatóság tekintélyére apellálnak és kerülni óhajtják azt a munkapárt tagjai, — ép azért, mert a komoly ügynek, a melynek érdekében a rendkívüli közgyűlést egybehívták nagyobb szolgálatot tesznek, ha a törvényhatóság manifesztációja egyöntetűen, pártpolitikai viták, vagy kicsinyeskedések mellőzésével történik.

Ünnep előtt a politikában.

(A képviselőház ülése. — A bán távo-zása.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, december 23.

A képviselőház ma délelben tizenkét órakor rövid formális ülést tartott Beöthy Pál elnöklésével. Az ülésen bejelentette az elnök a főrendiház üzenetét az elfogadott törvényjavaslatokról s bemutatta az Aranyosmaróton megválasztott Bartos János mandátumát. Mivel az ünnep után a Ház érdemleges ülést már nem fog tartani, formális ülés összehívására pedig már a múltkor megadták a fölhatalmazást az elnökségnek, ez irányban az elnök ma nem is tett javaslatot. A jegyzőkönyv hitelenítése után az ülés véget ért.

A horvát ügyek.

Zágrábról jelentik: A hivatalos lap ma délután legfelsőbb királyi elhatározást közöl, a melyvel Unkelheisser Károly dr., a horvát minisztérium miniszteri tanácsosát, a horvát országos kormány belügyi osztályfőnökévé nevezi ki.

Félhivatalosan jelentik: Cuvaj Ede horvát bán, királyi biztos ma reggel Zágrábról Budapestre érkezett. A bán átvette a horvát országos kormány ujonnan kinevezett belügyi osztályfőnökének, Unkelheisser Károlynak esküjét, azután Jo-

Olyanok az ódon aszsz papiház boltives, kandallós szobái, mint Marlitt regényből kimetszett képek. Nem hiányzott a szobákból a szőkefűrtű, kékszemű, fehér papkisasszony sem.

A paplaknak megvan a kapcsos öreg vendéghelye is, melyet a fehérruhás, fehércarcu papkisasszony tárt fel előttünk. Az ódonágának, gazdag népgyűjteményénél fogva is érdekes könyvbe, beleírtuk mi is a nevünket. Majd a falusi asztal izletes oszonnája után a kertbe sétáltunk le.

Az ős fák alatt, a kerten keresztül kis patak csobogott. Pompázó virágok, buja friss konyhatemények gazdag táblái dicsérték a szorgos gazdát, gondos gazdaszont, akik, midőn a napi munkában, a község vezetésében elfáradnak, öreg fáktól árnyékolva csobogó patak mellett, hűs, illatos rózsaszínű padján tartják a kellemes pihenőt. A gyöngéd, művelt család ilyenkor teljes lelki összhangban, bensős szeretettel gyönyörködik kékszemű, fehércarcu leányoknak munkáján, aki tehetséges festő és a nyugalmas pihenő órák alatt festeti bájos, kedves képeiket ennek a szelid, ennek az egész külön falusi világnak...

Vadgalamb bug a fákön. A rózsaszínű alá behallatszik a parasztleányok, lenhajú fehér szász lányok vidám dalolása. Még a csobogó kis patak is azt csacsogja: foglalkozunk a néppel. Magyar leányok szeressétek ti is a népeteket, mert a szentőleg istápot néplelek, olyan mint a gondozott családi kert. Tele van pompás virágokkal. Nemes gyümölcsöktől hajladoznak a fácskái.

Sipovich Géza horvát miniszterrel tanácskozott, később pedig Lukács László miniszterelnöknel jelent meg s vele horvát ügyekben hosszabb tanácskozást folytatott. A bán délután üdülés céljából a Szemmeringre utazott.

A gazdák és az adótörvények.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége tegnapi közgyűlésén Szilassy Zoltán titkár ismertetette az Országos igazgató-választmányának állásfoglalását az új adótörvény végrehajtása dolgában.

Kijelentette, hogy a gazdák mozgalma egyáltalán nem akar uszájhozozója lenni annak a Budapesti megindult mozgalomnak, mely az elhalasztással eredményt is ért el, mert az Ország már jóval előtt fölkerete az erre illetékes tényezőket a törvény sérelmes intézkedéseinek megváltoztatására és a végrehajtási rendeletnek gazdák szempontjából nem megfelelő részeinek módosítására. Reménytel fejezte ki, hogy a kormány a törvény életbeléptetése alkalmával, ami hasznosnak látszik, a gazdatársadalom esetleges módosító indítványait honorálni fogja.

Papp Minály miniszteri tanácsos, a pénzügyminisztérium képviselője megnyugtató kijelentést tett a módosítást illetően és megjelölte azokat a kormányzati és közigazgatási hatóságokat, melyek hivatva vannak gondoskodni arról, hogy a gazdák közötti kívánalmait megoldassanak.

Bombamerénylet az indiai alkirály ellen.

— Bevonulás India új fővárosába. —

Távirati tudósítás.

London, december 23.

Anglia legnagyobb és kincsekben talán leggazdagabb gyarmata: az indiai császárság, amelyben azonban korántsem olyan pompás és jóléttel telt az élet, mint azt távolból képzelik. Forradalommal, elnyomottakkal, ehínségben vergődőkkel zúfolt óriási birodalom az angol-India. erőszakkal, vaskézvel elfojtott eléjétlenység, lázongásra kész benszülötték a lakói.

Ebből az elnyomott, megéhezett, lappangó forradalomból lobbant ki váratlanul egy szikra: egy bomba szikra. Bombát vetettek a Kalkuttából az új fővárosba kinevezett Dalhibe vonuló angol indiai alkirály menetébe és maga az alkirály is megsebesült.

A merényléről a következő táviratok érkeztek:

A Reuter ügynökség jelenti Delhiből: Hardington lord alkirálynak Dalhibe, az új fővárosba való bevonulása közben egy háztetőről bombát dobták le, mely az alkirályt vívó elefánt ülését érte. De lepattant és egy kis távolságban fölrobbanva, egy szolgát megölt. Egy szilánk az alkirályt is érte és vállán megsebesítette. Felesége sértetlen maradt. Hardington lordot a kórházba szállították.

Delhi: Az alkirály ellen intézett merénylet itt nagy felháborodást keltett és annak részleteiről még ezeket jelentik: A bomba óriási dörejével robbant szét. A szolga, aki az alkirály mögött állt, azonnal meghalt. Az alkirályon kívül még néhány ember megsebesült, az elefánt, amelyen az alkirályült, sértetlen maradt. A rendőrség azonnal körülfárta azt a házat, amelyből a bombát dobták és többeket letartóztattak. Az alkirályt a kórházból automobilon a palotába szállították. Sebesülése könnyű, állapota kielégítő.

Delhi: Az alkirály közölte Wilson. pénzügyminiszterrel, hogy könnyen sebesült meg. Amikor ezt tudomására hozták, a fogadtatásra az alkirályi palota dísztermében egybegyűlteknek, az ott jelenlévő indiai fejedelmek hosszantartó, élénken szóló ovációkban törtek ki.

Az aradi árvaház sorsa.

— A felügyelő bizottság ülése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

Az árvaház felügyelő bizottsága ma délután Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülést, amelyen véglegesen tisztázódott az a viszony, amely a katolikus háziasszonyok aradi egyesülete és a város között létesült arra a próba évre, mely idő alatt az egyesület, mint vállalkozó, ellátja az árvaház növendékeinek ételmezését. A tanács utasítására ugyanis a felügyelő bizottságnak javaslatot kell tennie, hogy az új rendszer következtében a felügyelő és kisegítő személyzet közül kik bocsátandók el, illetve melyek állások szüntendőek meg és meg kellett állapítani, hogy a cselédotthon növendékei, akik ugyancsak az árvaházban kapnak lakást, kiknek a felügyeleti joga alá tartoznak.

A bizottság általános felfogása az volt, hogy a város részéről a legnagyobb előzékenységet, egyetértést és támogatást kell tapasztaltatnia a vállalkozónak, aki tulajdonképpen maga is emberbaráti feladatokat teljesít, mert arvagyermekeket nevel és praktikus cselekedeteket tanít. Ezért a város részéről nem akar semmiféle nehezéget az új rendszer meghonosodása elé állítani és a hosszadalmas, bürokratikus eljárás megelőzése miatt megbízta Varjassy Lajos polgármestert, a bizottság elnökét, hogy az otthon vezetéseivel közvetlen érintkezés után állapodjon meg azokra a körülményekre vonatkozólag, amelyek a város és az egyesület között köteendő szerződésbe esetleg nem vonatok fel, mert ezek inkább erkölcsi, mint jogi, vagy anyagi természetűek. Ezt az elterjesztést, hogy Balasz Ferenc, az árvaház igazgatója tudomására hozta a bizottságnak, hogy Róna Jozsefné, az egyesület elnököje neki tudomására adta, hogy az egyesület az árvák ételmezésén kívül semmi más munkát az árvaházban nem teljesít, míg tudomása szerint a város közönsége és a felügyelő bizottság is abban a hiszemben élnek, hogy az otthon növendékei a takarítást is ellátják és ez által a város több alkalmazottát elbocsátathat. A polgármester is kijelentette, hogy véleménye szerint ez elvárható, azonban Művek Lajos dr. tiltakozott a felfogás ellen, mert — ugymond — nem szabad egy tekintetűt az otthon árváit, mintha azok cselédek akarnának lenni a városi árvaházban. Több ilyen kényes kérdés vetődött fel és épen azért, hogy a szükséges egyetértés megteremtődjen, biztak meg a polgármester azok elintézésével.

A bizottságnak ma kellett volna döntenie a felett is, hogy mely állásokat szünteti meg, de minthogy az új szabályrendelet még nem készült el, és az egyes alkalmazottak munkaköre még ma nem ismeretes, a bizottság ebben a kérdésben nem döntött. Míg ez megtörténhetik, addig egy szakácsné és egy konyhatartó kivételével minden alkalmazott megmarad, azok ételmezéséről a város tartozik gondoskodni, és a bizottság megkeresi a tanácsot, hogy ezek részére az ételmezési általányt folyósítsa. Egyhangúlag kimondotta a bizottság azt is, hogy a cselédotthon növendékei részére az árvaházban enged at lakást és halótermet. Nemess Zygmund dr. kijelentette, hogy nagy örömmel látja, hogy eme leányok az árvaházban laknak, de figyelemre méltó kérése a bizottságot, örködni kell a felett, hogy a cselédotthon beköltözése által a városi árvaház ma jüleggel el ne veszítse. Ezért a bizottság ki is mondta, hogy az otthon növendékei felett továbbra is az egyesület gyakorolja a felügyeleti jogot.

Végül a szükséges általános megállapítások kijelölésére és a megfelelő helyiségek átadására Kovács Vince tanácsnokot és Balasz Ferenc igazgatót küldötte ki a bizottság.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — 151
Nyomda	— — — 151

Mit kívánnak

a gazdák a balkáni szerződésekből?

— Országos gazdagylés a fővárosban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 23.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége tegnap délelőtt tartotta meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházának nagytermében XVII. nagygyűlést, amelyen *Bujanovics Sándor* elnökölt és amelyen a földművelésügyi miniszter képviselőtében *Ottlyk István* államtitkár, a pénzügyminisztérium részéről pedig *Pap Mihály* miniszteri tanácsos jelent meg. Belső ügyek elintézése után, mielőtt a napirend következő pontjára: *állásfoglalás a balkáni államokkal szemben érvényesítendő vámpolitika tárgyában, áttértek* Ottlyk államtitkár szólalt föl.

A törvényjavaslat — mondta a többi közt — félreértésre és aggodalomra adott alkalmat. Teljes határozottsággal kijelentetem ezen a gyűlésen, hogy emiatt a magyar gazdasági életet veszedelem nem fenyegeti. A törvényjavaslat újat nem tartalmaz. Ennek nincs más célzata, mint az, hogy a szomszédságunkban végbemenő új átalakulások fontos gazdasági érdekeink sérelme nélkül történjenek. Kétségtelen, hogy ez átalakulások következménye lesz az is, hogy érdekeinket megfelelő módon kell szabályozni. A kormány mindezekről éber érdeklődéssel gondolkodik. Nem fog tehát hozzájárulni semmiféle olyan módozathoz, mely érdekeinkre veszedelmet vagy sérelmet hozhatna. Ebben a tekintetben megnyugtathatom az érdekelteket. Az államtitkár ezután beszélt az Ausztriával való megállapodásoknak 1917-ben való lejártáról és kijelentette, hogy ennek irányítására nézve a nemzet szabad rendelkező joga fennáll. Ez elvek fontartása miatt szükséges volt, hogy a kormány fölhatalmazást kérjen, hogy a gazdasági politikai ügyekben az ország érdekeinek megfelelően történjenek intézkedések.

Darányi Ignác megköszönte az államtitkárnak sok tekintetben megnyugtató nyilatkozatát, majd beterjesztette a következő határozati javaslatot:

1. A nagygyűlés elvárja és reméli, hogy a törvényjavaslat, illetve törvény nem egyenletit útját annak, hogy a közelebből megkötött és 1917-ig érvényes szerb szerződés egyoldalúan a mi kárunkra módosították és hogy a fölhatalmazási törvény ama rendelkezése alapján, hogy a létrehozandó ideiglenes megállapodások hatálya csak 1913. december 31-ig terjed, a háborúveszedelemnek jegyében létrejött és békeponzotokkal kapcsolatos egyezményekkel nem fog azon túl terjedően a parlament részére kényszerhelyzetet teremteni.

2. A nagygyűlés elvárja és reméli, hogy a magyar mezőgazdaságnak és ezáltal Magyarországnak is az Ausztriával kötött kiegyezésben 1917-ig biztosított vámvédelem és állategészségügyi oltalom, amelynek feltétele alatt fogadhattuk csak el a kiegyezést, ennek lejáta előtt egyoldalúan és a bevégzett tények erejével nem fog csökkenteni és visszacsináltatni, miáltal a nagy küzdelmek árán létrejött közzgazdasági egyensúly és az egyenlő vámvédelem elve Magyarország kárára megbontatnék és Magyarország Ausztriával szemben hátrányosabb helyzetbe kerülne.

3. Elvárja és reméli a nagygyűlés, hogy a balkáni élőállatbehozatal kérdése az említett törvényjavaslat alapján megindítandó tárgyalások körébe egyáltalán nem fog bevonatni, valamint, hogy az Ausztriával oly nehezen létrejött állategészségügyi egyezményt és az annak kiegyezésszerű a kiegyezés egész tartamára kötött titkos pótegyezménynek a husbehozatali összkontingenet megállapító rendelkezései nem fognak fölforgatattatni, továbbá, hogy a Balkán-háború folytán két szeressé és háromszorosára fokozódott állategészségügyi veszedelem nem irritatitk mesterségesen sok megpróbáltatást látott állattenyésztésünkre.

4. Reméli és elvárja a nagygyűlés, hogy az őrleési forgalomnak a kiegyezésben foglalt tilalma 1917-ig csorbítatlanul érvényben marad és a vámtarifának legfőbb mezőgazdasági vívmányát képező minimális gabonavámok nem válnak illuzóriusokká.

5. Reméli és elvárja a G. E. O. Sz. nagygyűlése, hogy a külügyi politika nehézségeit és bonyodalmaikat nem kísérlik meg a magyar mező-

gazdaság rovására és számlájára kiegyenlíteni, amely mezőgazdaság háboru esetén különben is a legnagyobb áldozatot hozza és nem keltik föl a kínos nyugtalanság és bizonytalanság érzetét az ország leghatalmasabb termelő ágazatában, amelynek hazafias áldozatkészsége soha a legcsekélyebb kétség alá nem eshetett.

6. A G. E. O. Sz. nagygyűlése elhatározza, hogy a Magyar Gazdaszövetséggel együttesen mezőgazdasági vámközéppontot állít föl s ennek sűrűs főladatául nemcsak azt jelöli ki, hogy az 1917-en túl terjedő időre vám- és állategészségügyi védelmünk érdekeit határozataink értelmében képviselje, hanem utasítja arra is, hogy az 1917-ig nekünk a kiegyezés és az azzal kapcsolatos egyezmények és szerződések által biztosított jogok sértetlen föntartásán egész éberiséggel órködjük.

A határozati javaslatot egyhanguan elfogadták. Ezután az adókivetéssel foglalkozott a közgyűlés.

A monarchia tárgyal Szerbiával.

(Teljes elégtételt követelnek a konzulok ügyében.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Arad, december 23.

A szerb konfliktust végleg elintézték ma még nem lehet mondani és félhivatalosan is beismerik, hogy még vannak nehézségek. Ilyen nehézség például az, hogy a monarchia teljes elégtételt kapjon a prizrendi és mitrovicai konzul afférekért. Mindezek a nehézségek azonban békés elintézésre fognak találni, aminek biztosítéka az, hogy Szerbiával való viszonyunk jelentékenyen megjavult és már a közvetlen tárgyalások is megkezdődhetnek a monarchia és Szerbia között.

Ma érkezett híreink a következők:

Közvetlen tárgyalás Szerbiával.

Belgrád: A Frankfurter Zeitung belgrádi tudósítója beszélgetést folytatott *Pasics* szerb miniszterelnökkel, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A mostani külpolitikai viszonyokhoz képest jogosultnak látszik a remény, hogy sikerülni fog valamennyi Balkánkérdéssel öszefüggő problémát békésen megoldani. Azok a tárgyalások, amelyeket ez irányban megindítottak, kedvező lefolyásuk és kilátást nyújtanak arra, hogy a helyzet mielőbb teljesen tisztázódni fog.

Bécs: A király ma délelőtt tizenegy órakor Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadta *Jovanovics Jován* szerb követet és meghatalmazott minisztert. Az új követ szerb lovassági főhadnagyi egyenruhában jelent meg.

Bécs: Miután a szerb követ átadta megbízó levelét a királynak, megfognak kezdődni a közvetlen tárgyalások *Berchtold gróf külügyminiszter* és *Jovanovics szerb követ* között. Ezek a tárgyalások a nagyhatalmak döntése alapján teljesen tisztázni fogják Ausztria-Magyarország és Szerbia viszonyát és a kikötő kérdést. A hatalmak döntése csak általánosságban van tarta és kétségtelen, hogy a részleteknél még lesznek nehézségek, így elsősorban az albán határok megállapításánál, de az előzmények után szinte biztos, hogy ezeket a nehézségeket a közvetlen tárgyalások elfogják simítani.

Belgrád: Noha *Pasics* miniszterelnök megígérte az elégtételt és Szerbia kész engedni úgy Albánia autonómiájának, mint a kikötők kérdésében, azért még nem szűnt meg a veszedelem, hogy új bonyodalmak fognak támadni. Már biztos, hogy *Pasics* miniszterelnök nem utazik Londonba, mert *Belgrádban* kell maradnia. Híresztelték azt is, hogy a miniszterelnököt Bécsbe küldték és ő fogja vinni a közvetlen tárgyalásokat az osztrák külügyminisztériummal. Ez nem igaz, mert a tárgyalásokkal *Jovanovics* bécsi követet bízák meg.

Elégtételt követel a monarchia.

Belgrád (Hivatalos): Miután az osztrák külügyi kormány hivatalos kommunikét tett közzé a megsértett konzulok ügyéről, a szerb kormány közli, hogy a szerb miniszterelnök és külügyminiszter megjelent az osztrák magyar monarchia belgrádi követe előtt és sajnálkozását fejezte ki a történetek fölött. Egyben *felajánlotta elégtételül*, hogy a prizrendi és mitrovicai konzulok visszatérhetnek székhelyükre és mihelyt visszatérésük után a konzuli épületre felhúzzák az osztrák-magyar lobogót, az őket megillető tiszteletben fogják részesíteni őket.

Bécs: Azzal a nyilatkozattal, amelyet *Pasics* miniszterelnök *Ugron István* belgrádi osztrák-magyar nagykövetnél tett, még *nincs végregezen elsimítva a prizrendi affér*. *Pasics* miniszterelnök sajnálatát fejezte ki *Ugron* előtt, és kijelentette, hogy amennyiben a bécsi külügyi kormány vissza küldi *Prochaskát Prizrendbe*, a szerb hatóságok megillető tisztelettel fogadják, de ez azonban nem megoldása az afférnak, mert Ausztria-Magyarország annak rendje és módja szerinti elégtételt követel.

Bécs, december 23. Politikai körökben megelégedést keltett *Pasics* szerb miniszterelnöknek önkéntes lépése, amelyet örvendetes jelnek tartanak arra nézve, hogy Szerbia a monarchia által kívánt módon akarja a *Prochaska* ügyet rendezni. Ezek után itt nem kételkednek abban, hogy a szerb kormány a kívánt elégtételt meg fogja adni. (Ugy látszik, hogy a dolog nem elégíti ki teljesen a bécsi külügyi kormányt, mert még mindig várja az elégtételnek tulajdonképen való megadását.)

Szerbia adriai kikötője.

London: Az *Observer* értesülése szerint a nagyköveti reunióban a következőket határozták el: 1. Albánia megkapja az autonómiát Törökország szuverénitása alatt, a semlegesség dolgában a konferencia még nem határozott, de kétségtelenül ezt is ki fogják mondani. 2. Arról, hogy hol lesznek Albánia határai és milyen kormányra legyen, a konferencia nem jutott megállapodásra. 3. Szerbia adriai kijárója dolgában elhatározták, hogy nemzetközi ellenőrzés alatt megépítik a *Duna Adriai vasutat*, amelynek végpontja egy albániai kikötő lesz. 4. Ezt a hatalmak garanciája mellett szabad kikötőnek fogják nyilvánítani, melyben a bevétel és kivitell nem lesz korlátozva.

Pétervár: Itteni lapok azt közlik, hogy *Szerbia Szan-Giovanno di Meduat* fogja kereskedelmi kikötőül kapni.

Szerb kereskedők kémkedése.

Belgrád: A szerb kereskedelmi és iparkamara a budapesti kereskedelmi és iparkamarához memorandumot intézett, amelyben arra való hivatkozással, hogy Délmagyarországon kémkedés gyanuja miatt több szerb kereskedőt elfogtak és kéri a testvérintézetet, hogy járjon közbe az ok nélkül letartóztatott szerb kereskedők érdekében, amivel javára lesz a két állam kölcsönös kereskedelmi viszonyának.

Ujabb szerb moratórium.

Belgrád: *Péter* király utást irt alá, mely a moratóriumot március 31-ig meghosszabbítja.

A nyughatatlan oroszok.

Belgrád: A szkupstina elnöke táviratot kapott az orosz дума oktobrista és nacionalista pártjainak elnökeitől, amelyben biztosítják Szerbiát, hogy érdekeiért *Oroszország* mindig kész sikeresállni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi cselédotthon vasárnap délután 3 órakor sikerült karácsonyfa fűnépélyt rendezett, amelyen a Katolikus Háziasszonyok Szövetségének számos tagja megjelent.

A Hungária pamutgyár közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

Vasárnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlést a Hungária pamutgyári részvénytársaság. A közgyűlés a társaság részvénytörvényének teljesítését is elhatározta és felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a 4.400.000 koronára emelt alaptőke új részvénykibocsátását alkalmas időben megkezdhesse.

A közgyűlésen Urbán Iván báró főispán elnöklése alatt a következő részvényesek vettek részt:

Andrényi Károly báró, Ring Géza, ifj. Neuman Adolf, Vásárhelyi József, Keppes Gyula dr., Loránt Emanuel, Kintzig János, Tenner József, Raicu Sebő, Mülek Lajos dr., Leopold Zsigmond, Bing Vilmos, Kell Lajos, Stein József, Deutsch Károly, Szathmáry Mihály, Reisinger Sándor, Róbitsek Samu, Wadowazky Gusztáv, Freud Fülöp, Domány János, Emile Sengelen műszaki igazgató, Deutsch Andor, Parecz Béla dr., Tüdös Béla, Grabner Károly és Groszmann Adolf dr.

A jegyzőkönyvet Mandl Vilmos dr. vezette, jegyzőkönyvhitelesítőkül Mülek Lajos dr.-t és Reisinger Sándort kérte fel az elnök. A közgyűlés tárgysorozatának első pontja az évi jelentés volt, amelyet Loránt Emanuel vezérigazgató olvasott fel és először Nesnera Aladár elhunytáról emlékezett meg. Az évi jelentésben ezeket mondta az elmúlt év eredményeiről:

— Üzemünk megindítása után az általános üzleti konjunktura kedvezően alakult és a pamutáraknak tavaly szeptemberben beállott rohamos visszaesése következtében a vételkedv igen megelégnél, amiből kivettük részünket, amennyiben a kezdet nehézségei dacára sikerült 1911—12. évi termelésünket teljes mértékben megfelelő áron elhelyeznünk, úgy hogy gyárunk már kezdettől fogva fix megrendelések alapján dolgozhatott, mely előny annál értékesebb volt reánk nézve, mivel a fogyasztók igényeit mindenben kielégítő kiváló minőségű gyártmányainkat a vevők aránylag gyorsan megkedvelték.

Tervebe vettük a fonóda és szövőde megnagyobbítását és a kikészítő telep egy részének felállítását, ugyancsak megoldásra vár a munkásházak felépítésének kérdése is. Mindezek szükségessé teszik a részvénytörvények felemelését. E mellett szól, hogy már az első évben a reméltnél nagyobb forgalmat értünk el és végül indokoltá teszi javaslatunkat azon körülmény is, hogy befektetésünk összege a jelenlegi részvénytörvényt meghaladta.

Az alaptőke emelés keresztülvitelének részleteire nézve előterjesztést nem tehetünk, azonban indítványozzuk a részvénytörvények 2.200.000 koronáról 4.400.000 koronára való felemelését elhatározni és ennek végrehajtására az igazgatóságot felhatalmazni oly módon, hogy a kibocsátást a szükséghez mérten, belátása szerinti időben egyszerre, vagy részletekben eszközölhesse, az újabb részvény kibocsátás feltételeit azonban a közgyűlés által alapította meg.

Az első üzletév nyereségéről és annak hovatartozásáról az igazgatósági jelentés a következőket indítványozta: Az alapszabályszerű leírások után részvényesainknak 40.523,86 korona tiszta nyereség áll rendelkezésére. Miután ezen nyereség az alapszabályszerű osztalék kifizetésére nem elegendő, javasoljuk, hogy a fenti összeg teljes egészében új számlára elővezetessék.

A részvényesek többsége helyeselte az előterjesztést, de Keppes Gyula dr. fővárosi ügyvéd a gyár egyik alapítójának a Háftele cégnek képviselője ellentétes indítványt tett, amennyiben a tiszta nyereségnek három százalékos osztalékként történő kiosztását kérte. Ring Géza, Leopold Zsigmond és Kintzig János az igazgatóság indítványa mellett szólaltak fel és azt a közgyűlés Keppes egyetlen szavazatával szemben el is fogadta és egyhangúlag megadta a felmentvényt az igazgatóságnak, vezérigazgatóknak és felügyelő bizottságnak. A közgyűlés külön jegyzőkönyvi elismeréssel honorálta végvári Neuman Adolf munkásságát.

Ezután az igazgatóság és felügyelő-bizottsági tagok választására került a sor. Az igazgatóság tagjaivá ismét megválasztották gyoroki Andrényi Károly bárót, Haefele Jeant, Hótvani Béla bárót, ifj. végvári Neuman Adolfot, végvári Neuman Károlyt, Poliák Ernőt, monyorói Urbán Iván bárót. A felügyelő-bizottság tagjaivá: Fuchs Arnold, Habs Béla és Raicu Sebő. Pótaggá: Hollender Miksát.

A közgyűlés ezután a felügyelő-bizottság tagjainak évi tiszteletdíját 500—500 koronában megállapította. Erre a közgyűlés az alapszabályok módosítása és az elnök életésével véget ért.

Kié a temető?

— Különös botrány egy aradmegyei községben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

Igazán nem mindennapi és megszokott az a vitás ügy, amely most Aradmegye alispánjának döntését várja. Ritkán jut arra alkalom akár közgazgatási, akár bírói hatóságoknak, hogy arról döntsenek: kinek a tulajdonában álló földbe temetkeznek egy egész község lakossága.

Szapáryliget aradmegyei kisközség temetőjének tulajdonjoga az a vitás tárgy, amelyről most határozni kell Dálnoky Nagy Lajos dr. alispánnak. A kisjenői járásban levő néhány száz lakosú községben évtizedeken át községi tulajdon volt a temető. A halottak szapáryligeti birodalma a telekkönyvben a község nevére volt írva és a közös földbe háborítatlanul tértek nyugalomra a község katolikus, evangélikus és görög keleti vallású lakói.

A nyolcvanas évek elején azonban a legnépesebb felekezet tagjai, a szapáryligeti római katolikusok mozgalmat indítottak a temető megszerzése iránt. Mert hogy a sирontuli nyugalom sem édes, ha nem szentelt földben és más vallás hívével közösen jut osztályrészül. Hosszas kérénykezés, utánjárás után huszoneg esztendő előtt az aradi kincstári ügyesség előtt csakugyan sikert értek el a szapáryligeti katolikusok. A régi temetőt elvették a községtől és a telekkönyvben is átírták a római katolikus és az ágostai evangélikus felekezetek nevére. Az új tulajdonosok maguk között megosztották a sírkertet, de már a görög keletieket kirekesztették onnan.

Közül három évtized óta Szapáryliget görög keleti román lakosai, akik ugyan kevesen, alig egynehányan voltak és földhözragadt szegénységükben mind a mai napig sem szaporodtak harmincnél többre, legjobban tették, ha nem haltak meg falujukban, elmentek utolsó órájukban valahová, ahol befogadja a föld a görög keleti vallású halottat is. Mert Szapáryligeten nem fogadta be. Ebben a groteszk dologban azonban az a legkülönösebb, hogy huszonnyolc évig senkinek eszébe sem jutott tiltakozni az ilyen állapot ellen.

Végre ezidén februárban mégis nyilvánosságra került a szapáryligeti temető ügye. A harmincegynehány görögkeleti lakos közül február végén jobb létre szenderült egy román gazdasági munkás. Cichy Ágoston dr. szapáryligeti római katolikus plébános a huszonnyolc éves gyakorlathoz híven megtagadta a sírhelyet a halottól. Ezuttal azonban némi botrány lett a dologból és miután pár napig temetőellenül feküdt az elhunyt, végre mégis beleegyezett a plébános abba, hogy a temető egyik zugában — magyarul szólva a temető árkáiban — eltemethessék a más vallású embert.

Ez a herceburca kiszivárgott a csendes, eldugott kis községből és eljutott a vármegyházára is, ahol megütközéssel vették tudomásul, hogy a vármegyeben olyan község is akad, melyben még meghalni sem lehet mindenkinek. Az alispán elrendelte a temető ügyének megvizsgálását és amikor az ócska, dohos iratokból kiderült, hogy a felekezet által ilyen féltékenyen őrzött temető valamikor községi tulajdon volt, kezdetét vette a régi rend visszaállítására irányuló eljárás. Hogy ez nem megy valami gyorsan, annak bizonyossága a februártól máig eltelt hosszú idő. Most azonban mégis döntésre ért meg az ügy és az alispán valószínűleg el fogja rendelni, hogy a szapáryligeti temetőt, adják vissza a községnek.

Karácsonyfa

az aradi kórház

örültjeinek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

Az aradi kórház vezetősége egy évben sem feledkezett meg azokról, akik a kórházban, távol a családi tűzhely melegétől kénytelenek eltölteni a szeretet magasztos ünnepét.

Mint minden évben, úgy ma délután is felállították a karácsonyfát a kórház kápolnájában és az örök szeretet zöld fája alatt úgy gyűltek össze a betegek, mintha valamennyien egy családnak volnának tagjai. A karácsonyi ünnepségen a betegek hozzátartozói és a kórházi orvosok néhány családtagja is megjelent. Könyv gyűlt a szemekbe, amikor Zimmermann Károly dr. igazgató főorvos megható beszédet intezett a gyámoltásra szorult betegekhez. Utána egy lelkipásztor mondott hangulatos beszédet, amelyben a szent ünnep jelentőségét magyarázta meg a betegeknek. Ezután egy ápolónő mondott köszönetet Zimmermann igazgató főorvosnak és tolmácsolta úgy a személyzet, mint a betegek köszönetét és ragaszkodó szeretetét ama jószágáért, amelyben az igazgató s orvostársai a kórház lakóit részesítik. Miután a betegek között narancsokat és cukorkákat osztottak ki, az ünneplő társaság átsétált a kórház ama vigasztalan csarnokába, amelyben az elmebetegek szánandó csoportja tölti napjait bus egyhanguságban.

Itt a nagyteremben állították fel a karácsonyfát, amely köré csak azokat a betegeket engedték, akik a csöndes örültek osztályába tartoznak. Egy csomó sapadt arcú ember révedező tekintettel bámult a karácsonyfa csillogó lángjaiba. Akiket a vallási fanatizmus elborult elmével készített az élőhalottak e rideg birodalmába, azok rajongó lelkesedéssel borultak le a szent fa lábához.

Az igazgató egy Gyoroki János nevű csöndes örültet szemelt ki arra, hogy a magasztos alkalommal imát rebegjen. Ez a Gyoroki most sokkal csöndesebben viselkedett, mint tavaly ilyenkor. A múlt évben egy zsidó vallású betegnek kellett volna imával vegyes beszédet mondani, de az áhítatos pillanatban Gyorokiból kitört a fanatizmus örülete. A karácsonyfa alá vetette magát és kétségbeesetten kiáltozott:

— Nem engedhetem meg, hogy zsidó imádkozzon a karácsonyfa alatt!

Gyoroki ezután tavaly is elmondott valami zavaros szövegű zsolozsmát, majd visszavezették cellájába. Az idén már sokkal nyugodtabb volt Gyoroki és értelmes mondatokban rebegett hálát, hogy megérhették a betegek a szeretet szép ünnepét. Utána Tasy István aradi jogászfiu, az elmeosztály régi lakója mondott néhány vallásos igét.

Az orvosi kar meghatva szemlélte e szerencsétlen emberek szinte gyerekesen ártatlan örvendezését, amelyet azonban hamarosan meg kellett zavarni az ápolóknak, akik egymás után fektették le az elméjükben elborult betegeket, nehogy a vallási fanatizmus okozta izgalom kínos órákat szerezzen nekik. Este hét órakor ismét komor csönd borult az elmebajosok fekete országára ...

— Az Aradi Közlöny díszes nap-tára elkészült és minden negyedéves előfizető amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként újítja meg — ajándékkul kapja. Minden új előfizető, aki december 1-én negyedévi előfizetéssel belépett az előfizetők sorába, karácsonyi ajándékkul ingyen és bérmentve kapja az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát az 1913 évre. Kérjük azokat a t. c. előfizetőinket, akiknek előfizetési tartozásuk van, azt idejekorán rendezzék, hogy a naptárt fennakadás nélkül megküldhessük.

Családirtó asszony.

— Rémdráma a kiülődzött gyermekek miatt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest. december 23.

Ma hajnalban háromnegyed öt órakor Kiss János házmeester arról értesítette Bartók Kristóf 667 es számú rendőrt, hogy a Szent László-utca 54. számú ház földszint 4. számú lakásban Gajdó Kálmán levélhordó negyvenkét éves felesége mostohaleányának, a tizenhét éves Erzsébetnek a nyakát elvágta, azután a maga nyakán metszette föl az ereket.

A rendőr a jelzett lakásba sietett, ahol a leányt az ágyban fekve, az asszonyt pedig a földön vérrel elborítva, eszméletlenül találta. Értesítette a mentőket, akik a veszedelmesen sebesült nőt a Rókus kórházba vitték. A Rókus kórházban megoperálták őket, de az életbenmaradásukhoz kevés a remény. Az asztalon több teleirt papirszeletet találtak. Az egyiken ezek a sorok voltak: „Öngyilkosság történt. Azonnal értesítsék a rendőrséget és négy gyermekemet, akiknek címük: IL, Réznák, Fűrge utca 5. Vanek Józsefnél.“

Öngyilkosságom oka — írja továbbá Gajdóné — férjem durva bánásmódja. Elégedetlen volt és engem durva szavakkal illetett. Mindent elkövettem, hogy elhagyjam, hogy öngyilkos legyek. Válopert is indított ellenem, de kénytelen volt békülni, különben tartásdíjat fizetett volna. Én is visszamentem. Apa és leánya reám se néztek, azt mondták, hogy miért nem fekszem a villamos alá. Szidtak gyaláztak, utálatos undok vagyok. Ő és gyermeke szalonnát és narancsot ettek, nekem semmit sem adtak. A leány tölti ki a kávékat és úgy adja nekem, mint valami cselednek...

A többi papirlapon értelmetlen mondatok vannak, a melyekből mégis kiderült, hogy az asszony az első férjétől, kitől négy gyermeke volt, elvált és másodszor ment férjhez Gajdó Kálmánhoz, a kitől most megint válni akart azért, mert ez a gyermekeit nem bírta meg. Ezért nem is volt nála a négy gyermek. Rossz viszonyban éltek, az utóbbi időben folyton veszekedtek.

Az asszony úgy látszik ezen való elkeseredésében lett öngyilkossá. De hogy második férjét megfoszulja és nagyobb gyászba döntse, mostoha leányát is meg akarta ölni. Az egyik levele végén ezt írja: „Most is, a mikor tudja, hogy végre tetesre határoztam el magamat, mások társaságában mulat.“

A rendőrség megindította a vizsgálatot.

VIDÉK.

Szegénygyermek felruházása Ujaradon. Az országos vörös kereszt ujaradi főkegyelme szombaton, f. hó 21-én délután 4 órakor tartotta szegény iskolás gyermekeknek évenkénti szokásos felruházási ünnepélyét, amikor Prinz Fidél igazgató-tanító alkalmi beszéde s szavaltatok alhangzása után özv. Hemmen Mátýásné és Kovacsics Riza útkár 24 gyermeknek osztottak ki téli ruhát, míg 25 munkaképtelen szegény pénzbeli segélyben részesült. Vasárnapon, e hó 22-én délután fél 4 órakor a Petule Jakab elnöklése alatt álló Ujarad-zsigmondházi Petöfi-asztaltársaság tartotta felruházási karácsonyi-ünnepélyét, melyen Schork Alajos tanító szép beszédben méltatta az ünnepély jelentőségét, míg a fiúiskola növendékei karácsonyi énekeket s szavaltatokat adtak elő. Ugyancsak e napon, este 5 órakor az ujaradi zárdában a leányok sikerült karácsonyi pásztorjátékot adtak elő, mire a Dengl József-féle alapítvány kamataiból, Mayer Károly János plébános alkalmi, megható beszéde után 32

szegény iskolás gyermek kapott ruhát, cipőt és édeségeket.

Tanulók felruházása. A miklakai áll. iskola tanítótestülete e hó 21-én sikerült karácsonyi ünnepélyt rendezett. Az ünnepély végén 30 szegény tanuló ruháztak fel. A szükséges összeget gyűjtés útján szerezték meg. A tanítótestület és Nagy Imre gyűjtése 92 korona, Böhm Mór gyűjtése 2 korona 55 fillér, Faragó Gyula gyűjtése 14 korona 10 fillér, Fröhlich Nándor gyűjtése 51 korona, Zity József gyűjtése 4 korona 20 fillér, Weisl Sándor 5 korona 30 fillér. Az ünnepélyen befolyt 40 korona 60 fillér. Ugy a nemesszívű adakozóknak, mint a gyűjtőknek hálás köszönetét fejezi ki a tanítótestület nevében Pitlinger Lajos, áll. isk. igazgató.

Uj balkáni háború — a világbéke érdekében.

— Elnapolták a békétárgyalásokat. — A porta tervei. —

Távirati tudósítás.

London, december 23.

Nagyköveti körökből jelentik, hogy a nagyköveti reunió a fő kérdéseket megoldta és párisi diplomata-körökben is a világbékét biztosítottak hiszik. A balkáni háború folytatása sajnálatos volna ugyan, de nem fenyegetné veszedelemmel a világbékét, sőt a balkáni háború folytatása a világbéke érdekét szolgálja, mert a kisebb békezavarokat jelentékenyen gyöngetené.

Eddig eredménytelen a békekonferencia.

London: A Reuter ügynökség jelenti: A török delegátusok által okozott halasztás ellenére a vasárnapi értekezleten a legbarátságosabb felfogás uralkodott. A balkáni szövetségesek delegátusai élénken óhajtják az érdemleges tárgyalás megkezdését. Felreérthetetlenül kifejezésre jutott az a kívánságuk, hogy a halogatásnak meg kell szünnie. Venizelosz kijelentette, hogy a delegátusok már tíz napja idöznek Londonban, anélkül, hogy előre jutottak volna. A balkáni államok béke-delegátusai a Reuter-ügynökség képviselőjének kijelentették, hogy a nagyköveti reunió nagyon kielégítik őket és remélik, hogy a békekonferencia ép oly nagy haladást fog elérni. A delegátusok este már sokkal optimisztikusabbak voltak.

Berlin: A Lokalanzeigernek táviratozzák Konstantinápolyból: *Noradumghian* külügyminiszter kijelentette, hogy a porta most be fogja várni Bulgária választát Drinápoly és az ostromlott várak élelmezésének kérdésében s addig nem küldenek újabb utasításokat a londoni delegátusoknak.

London: A békekonferencia, Novakovics elnöklésével ismét ülést tartott, amelyet másfél órai tárgyalás után szombatig elnapoltak. A török delegátusok nem ragaszkodtak most már Drinápolynak élelmezéssel való ellátásához. A bolgárok erre közölték feltételeiket, melyre a törökök határidőt kértek a kormányaikkal való értekezésre.

London: A porta nemcsak számít rá, de egyenesen fel fogja hívni a nagy hatalmakat, hogy avatkozzanak a békétárgyalásokba. Azok az új instrukciók, amelyeket a török delegátusok most hazulról kaptak, ragaszkodnak ahhoz, hogy a hadviselő ellenfelek engedjék meg Drinápoly és a többi ostromlott várak török helyőrségeinek élelmezését.

London: A lapok nem remélik többé, hogy a békekonferencia üdvös munkát fog végezni. A Daily News azt ajánlja, hogy a konferencia semleges elnököt válasszon. Grey Edvárdot vagy Crompton lordot. Azt javasolja továbbá, hogy a hatalmak Konstantinápoly előtt tüntessenek, hogy így

á portát az elkerülhetetlen engedésre kényszerítsék. A Daily Chronicle inti Törökországot, hogy további habozása esetében *ázsiai birtokait is nagy veszedelem fenyegetné.*

Török-bolgár hadikészülődés.

Pétervár: *Neratov* külügyi államtitkár jelentette, hogy a török béke-delegátusok kevésbé hajlandók engedményekre, úgy, hogy a háború folytatása Csataldzsa előtt nagyon valószínű. Gucaikov volt dumaelnök, aki nemrég érkezett vissza Bulgáriából, azt jelenti, hogy a törökök mindaddig nem fogják elfogadni a balkáni szövetségesek feltételeit, amíg Drinápoly el nem esett. Gucaikov nagyon pesszimisztikusan ítéli meg a helyzetet, de hozzátézi, hogy a bolgár hadsereg a második hadjáratban is győzni fog.

Szófia: A kormány a szobránjében az 1912. év december 28-ától 1913. március végéig szóló költségvetési provizóriumot nyújtott be, amely hét milliányi hitelt irányoz elő a meghódított területek pénzügyi és gazdasági szervezésére és közlekedésügyeinek előmozdítására. A tárgyalás során Teodorov pénzügyminiszter fölvilágosítást adott az ország pénzügyi helyzetéről és a többi közt ezt mondta:

A hadsereg most már fegyverrel és municióval bőségesen el van látva és a háborút szükség esetén még hat hónapon át folytathatja.

A miniszter e kijelentését élénk helyesléssel fogadták a szobránje tagjai.

Konstantinápoly, december 23. A tegnapi miniszteri tanács azokkal az új utasításokkal foglalkozott, amelyek drinápolynak eleséggel való ellátására vonatkoznak. A miniszteri tanács után a kabinetnek egyik tagja kijelentette, hogy Törökország föltétlenül ragaszkodik ehhez a követeléséhez. Másik forrásból azonban azt jelentik, hogy a tárgyalás meghiusulásának megakadályozására célzó eszközök még nincsenek kimerítve.

Szkutari és Szaloniki sorsa.

Cettinje: Szkutari ostromáról és a törökök legutóbbi kirohanásáról a hivatalos lap a következőket jelenti: A török hadsereg legutolsó rohamát a 3 ik szerb hadosztály visszaverte, de a szerbek nagy vereséget szenvedtek. Alosszió szerb parancsnoka is elesett az ütközetben. A harc tere volt török és szerb katonák holttesteivel. A montenegrói katonák és a szerbek is fel vannak bősztülve, hogy a törökök nem tartják be a fegyverszünetet.

Szaloniki: A 18 ik bolgár ezred parancsot kapott, hogy Szerrebe menjen. Az ezred már el is indult. Jól értesült helyről híre jár, hogy a többi bolgár csapat is rövidesen elhagyja Szalonikit. György király és Olga királyné megtekintették a mohamedán menekültek telepét, ahol eddig körülbelül 6000 talált menedéket. A király és a királyné a telep építményéről, valamint az élelmezési eljárásról nagy elismeréssel nyilatkoztak.

Bulgária Dobrudsát félti.

Szófia: A Dobrudsának bolgárok lakta vidékein nagy izgatottság uralkodik, mert a bolgár nép attól fél, hogy ezeket a területeket Románia be fogja kebelezni. A dobrudsai bolgár képviselők hirt kaptak, hogy nagy küldöttségek készülnek Szóliába a kormányhoz és tiltakozásukat fogják bejelenteni az ellen, hogy Bulgária ezeket a területeket Romániának engedje át.

Nagykövetek tanácskozása.

Konstantinápoly: Németország, Anglia, Franciaország, Olaszország, Ausztria Magyarország és Oroszország nagykövetei reggel összegyűltek a portán, hogy aláírják a Libanon vidékre vonatkozó jegyzőkönyvet, mely az eddigi kormányzatl szemben bizonyos változtatásokat statuál.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Kedd: Délután: *Tündér Ilona és a vasorru boszorkány*. Este: *Nincs előadás*.

Szerda: Délután: *Ábrahám a menyországban*, operette. Este: *Éva*, operette. (A címszerepben Dióssy Nusi.)

Csütörtök: Délután: *Cigányszerelem*, ope ette. Este: *A farkas*, vígjáték. (Előszőr.)

Péntek: *A farkas*, vígjáték.

Szombat: *A farkas*, vígjáték.

Vasárnap: Délután: *Az asszonyfaló*, operette. Este: *A farkas*, vígjáték.

Hétfő: *A farkas*, vígjáték.

Kedd: *Éva*, operette. (A címszerepben Kállay Jolán)

Szerda: Délután: *Limonádé ezredes*, operette. Este: *A sarkantyú*, vígjáték. (Előszőr.)

Zilahy Gyula szintársulata válságban.

Tájékoztató.

Debrecen, december 23.

Zilahy Gyula volt aradi, jelenleg debreceni színigazgató súlyosan érzi a rossz pénzügyi viszonyokat. Ebben a hónapban már nem tudta pontosan fizetni a tagjait s ezért a város vezetősége elhatározta, hogy valamilyen módon a debreceni szintársulatot. A színügyi bizottság a színház könyveinek átvizsgálására albizottságot küldött ki, amely megállapította, mennyi a hitelezők köve telése; ez meghaladja a százezer koronát. Megállapította azt is, hogy pénzügyi tekintetben mit volna célszerű tenni a hitelezők kielégítése érdekében, mert hiszen bizonyos dolog, hogy a debreceni színház erre a tartozásra teljes fedezetet nyújt.

Az albizottság a mai napon összegezte tapasztalatait és ez alkalommal a segítés módjaitra vonatkozóan is megbeszéléseket folytatott. Eddig már két ajánló is van, akik hajlandók a mentés munkájában részt venni. Az egyik ajánlat szerint a színház igazgatásában helyet nyerne Békés Gyula, aki részt venne az adminisztratív és művészeti ügyek intézésében is. Gondoskodna arról, hogy a személyzet rendszeresen kapjon fizetést, az igazgató megkapja a maga fizetését s a főmaradt összegből a hitelezők követeléseit is lassankint kielégítenek. Békés Gyula a színház ügyeiben anyagilag nem vállalna garanciát, hanem csak a vezetésben venne részt. Az albizottság véleménye szerint Békés Gyulával a tanács szerződést kötne s Békés Gyula volna a garancia egy a hériől, mint a hitelezőkkel szemben.

A másik ajánlat szerint Irmay Béla helyettes igazgató, akinek háta mögött egy debreceni bank áll, elvállalná a terheket és biztosítaná Zilahy számára a megfelelő jövedelmet s az előadások zavartalan menetét. Ezzel szemben azonban, hogy megtalálja a számadását, azt kéri, hogy a szerződés hosszabbítását meg négy évre. A mai értekezlet az első ajánlatot tartja elfogadhatóbbnak, mert szerződés hosszabbítást adni nem tartja cél szerűnek.

A farkas az aradi színházban.

*

Csütörtökön kerül bemutatásra Aradon Molnár Ferenc legújabb darabja, *A farkas*. A fővárosi kritika az aradozó dicséret koszorúival halmozta el ezt a csodás szépségű darabot, melynek tartalmát itt közöljük:

Első felvonás. Előkelő budapesti étterem. Kelemen ügyvéd jön a feleségével, nagyon izgatottak, még a vacsoránál is folytatják a civódást. — A férj betegesen féltékeny, pedig semmi ok sincs rá, az asszony derék, házias, tisztességes asszony, aki szereti az urát. Az étterembe egyszerre belép Szabó György, egy vidéki fiatalember, aki zavarodottan köszön az asszonynak. A férj idegesen kérdi: „ki ez az ur?” Az asszony nem emlékezik a nevére, de a férj faggatja tovább. Az albumokban van egy hét éves kép amely a temesvári tennisz verseny győztes csapatát ábrázolja: a négy alak közül az egyik az asszony, a másik ez a fiatalember. Sőt azt is tudja ró a, hogy udvarolt neki és meg is kérte. Az asszony tagadja, semmiről sem akar tudni, civódva mennek haza. A vendéglőben egyedül marad Szabó, aki busan néz az asszony után: hét év óta nem látta és még mindig szereti.

Második felvonás. Kelemenék otthon is folytatják a veszekedést. Az asszony végre megvalítja; Szabó hét év előt megkérte a kezét, de ő kosa rat adott neki. Erre Szabó elutazott és azóta nem tud róla semmit. A faggatásokra bevallja, hogy egy levelet írt neki, amelyet a férj elolvast: a csalódott szerelmes sablonos, szentimentális levele ez, amelyben megírja Vilmának, hogy ő most elutazik, hogy embert csináljon magából. De visszajön, vagy mint diadalmas katona, vagy mint országok országtentő nagy ur, vagy mint világ hírvű művész, de ha mint szegény cseléd jönne vissza, akkor is várja meg őt. A férj nevetve olvassa a levelet, a kisvárosi romantika ostobaságait és megnyugszik. Ilyen emberre csak nem lesz féltékeny. A földre dobja a levelet és bemegy a kislának mesélni a farkasról. — A farkasról, aki elakarja rabolni a szegény ember egyetlen bőrnyakját... Vilma lopva felveszi a levelet, meg nézi és aztán a sok izgalomtól kimerülve fadaratán dől le a pamlagra, hogy tovább álmodja ezt a régi titkos emlékét, a szegény kis levelet...

Változás. Főúri palota ragyogó hallja. Vilma fantasztikus estélyi ruhában, sikoltozva tut fel a lépcsőn, a grófné meg a titkára csillapítják. Kelemen ördögve rohan a felesége után: rajtakapta, amint egy sötét szobában ölekezett egy uhlánus tiszttel. A tiszt — Szabó György — megjelenik egy függöny mögül. Vilma felsikolt: „Visszajött értem, mint diadalmas katona!” A tiszt elmondja, mennyit küzdött, harcolt, szenvedett, amíg végre most itt áll és eljött az asszonyért. Vilma azonban nem megy vele, nem mehet, mert ő másé lett. És egymásután jelennek meg az asszony almában a levél fantasztikus alakjai: az attasé, aki el akarja választani az urától, a világ hírvű művész, egy énekes, aki nyegle és hányaveti modorban akarja magával vinni szerelmes asszonyát, amíg végül megjelenik a levél negyedik alakja, a lakáj, a cseléd, aki először csókolja meg Vumát. Nagy botrány támad, a kegyelmes asszony berohan, a férj tajtékzik a daltól, amikor egyszerre mindig erősbőd kopogtatás hallatszik kívülről. Háromnegyed tíz... A nevelőné kopogtat... Az asszonyt felébreszti álmából.

Harmadik felvonás. Az asszony felébred és az urával épen készülődni akar a kegyelmes asszony estélyére, amikor a szobaleány egy névjegyét hozza. Szabó György jelenik meg. A vidéki fiatalember szerénykedve jön be és elmondja, hogy principálisa, egy temesvári fiskális küldte egy fontos üzenettel a közös üzlet dolgában, amit Kelemen a vidéki ügyvéddel akar csinálni. Vilma kérdegetni kezdi Szabót, akiről most kiderül, hogy sose volt katona, hogy a diplomációról fogalma sincs, hogy nem tud énekelni és még la kájnak se volna jó, mert a két konyakos poharat is elejté. — Felszegen, vidékiesen emlékezteti Szabó az asszonyt a hét év előtti dolgokra, amire aztán Vilma elutasítja a régi szerelmest és ráveszi a férjét, hogy álljon el az üzletről, hogy Szabóval semmi érintkezése ne legyen többé. Nem mennek el az estélyre sem és Kelemen holdogán fejezi be a mesét az elkergetett farkasról.

* Weil Magda hangversenye. Weil Magda első nyilvános fellépése elé, amely január hó 4 én lesz a Fehér Kereszt szálló nagytermében, nagy érdeklődéssel néz az aradi közönség. A fiatal urileány csodás művészetéről, tüneményes zsenialitásáról, ragyogó tehetségéről sokat hallottunk már. Minden dicsőretnél, amely Weil Magda művész tehetségét jellemzi, többet mond az, hogy Sefcsik tanár mesteriskolájának, ahol a világ legkitűnőbb művész talentumai találkoznak, ő a legkiválóbb, legtehetségesebb növendéke. Weil Magda az idén már el is végezte a hegedű mester iskolát és megindul hódító útjára, amely telve lesz sikerral, forró dicsőséggel. Weil Magda első hangversenye szóló jegyek már is előjegyezhetőek ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

* A színigazgató közleményei. *Tündér Ilona és a vasorru boszorkány* holnap, kedden délután kerül színre a gyönyörű szép tündérrege 7 képben, sok mulattató epizóddal. A főszerepeket Heppené, Nógrádi Malvin, Benkőné, Follinuszné, Fákerti, Várnay, Balázs, Delli, Beregi dr., Kulcsár játszó. Az előadás rendkívül fényes lesz. A tündérmesét nagy karácsonyi ünnepély fejezi le.

Karácsonyi előadások. Karácsony első napján délután Ábrahám a menyországban, este Éva, főszerző Dióssy Nusival, kerül színre. Csütörtökön délután a Cigányszerelem, este pedig Molnár Ferenc darabjának, *A farkasnak* lesz a bemutatója.

* Egy színinövendék sikere. A Budapesti Hírlap írja: Rakosi Szidi magánszínésziskolájának növendékei vizsgaelőadást rendeztek a Király Színházban. Sidney Jones operettje, *A gépés* került előadásra, melynek keretében az iskola legjelesebb operettinövendékei mutatták be képességüket. A fő női szerepet az aradi származású Horváth Nusi játszotta a alakításával és szép terjedelmű, iskolázott hangjával valóssággal elragadta a közönséget, mely a fiatal művésznő minden számát zajos tetszéssel fogadta.

* Délután előadások az Apolló színházban. Az Apolló színház meltanyolva azt a tradicionális szokást, hogy a karácsonyt megelőző napon délután szórakozni viszik a gyermekeket, az előadásokat már négy óra előtt megkezdé. A gyermekpublikum mulattatására kitűnően alkalmasak a műsor pompás bohózatai s kellemes szórakozást nyújt egy amerikai dráma, amely az indiánok harcát mutatja be. A felnőtt számára ott van a műsor kulcsa, a legújabb Nordisk-dráma: *A két férfi*. A többfelvonásos, gyönyörű norvég darab cselekménye két testvér sziv harcát mutatja be megkapó drámai jelenetekben. A főszerepeket a dán királyi színház legkiválóbb művészei és művésznői játsszák. 177

* A földalatti börtön. (Az Uránia attrakciója.) Szorongásig telt nézőtér előtt mutatta be hétfőn legújabb Gaumont slágerét *A földalatti börtön* az Uránia. Lehetetlen ennek a képnek idegrázó szituációit úgy elmondani, hogy abból csak megközelítőleg is lehessen a grandiozus képre következtetni. A bemutatón egyhangú volt a vélemény, hogy a mozi művészet csúcspontját érte el ennek az izgalmas képnek megkomponálásában. A szenzáció még kedden és szerdán marad műsoron. 175

* Péter és Pál. (Kolosszális magyar film az Urániában.) Megdőlt az a régi hit, hogy csupán a francia ötletesség tud olyant produkálni, amin az egész világ kacag. Tessék megnézni az *Uránia* Péter és Pál című magyar bohózatát, melyben Vendrey tata egy öreg plébánost, a zseniális Szerey Foltán a Vigszínház művésze pedig egy tartalékos honvédet játszik. A két ember berug, a társaság egymás ruhába bújtatja őket és hogy milyen hecc kerekedik ebből, azt meg kell nézni, mert leírni lehetetlen. Még csak annyit, hogy *Sarkadi Aladár* játsza az altisztet a kaszárnyában. Ilyen hármas nincs több a világon. 175

* Állandó képiállítás Nagy Géza fényképész kapualjában. Műtermi felvételek naponta d. e. fél 9-tól d. u. 4-ig. Interieur felvételek saját lakáson, ugyisintén kis kép után Platin, Sepis Aquarel, Pastel nagyítás és egyéb külső felvételek szolid árak mellett eszközöltetnek Arad, Andrassy-tér 22. sz. Polgári takarékpénztár épületében. Telefon 922.

* 60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 180 hangjegy 2 kor. 40 fill.-ért kaphatók kölcsönzésre Kerpel László kölcsönzőintézetében, Aradon.

TANÜGY.

(—) Igazgatói kinevezés. Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök, Bakin Mihály zádorlaci tanítót, aki a németajku közönségekben már 30 éven át ritka szorgalommal s buzgósággal tanít, magyarosít és nevel, ezen érdemei elismerésül a zádorlaci róm. kat. elemi népiskola igazgatójává nevezte ki.

Egy kis karácsonyi nyereség.

— Áremelkedések a tőzsdén. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, december 23.

Az értéktőzsde rohamos javulása ma még intenzívebb volt, mint a hausse-mozgalom első két napján. A forgalom viharos volt, mert ma már nemcsak a kontremin fedezése, hanem te kintélyes mennyiségű vásárló megbízás élénkítette az üzletet. A kedvező külpolitikai hírek a hivatásos spekulációt ismét hausse angazmánra burdítja és ma már akárhány szenvedélyes baissier, aki csak tegnap bonyolította le kontremin spekulációját, hirtelen megfordulva a hausse vizein próbált szerencsét.

Sajátságos, hogy a tőzsde teljesen szem elől téveszti az általános gardasági helyzet sivárágát, a nagy pénzbiányt, a hitelkrízist. Egyedül a külpolitika irányítja ma a tőzsdéi üzletet, mert a spekuláció abban a meggyőződésben él, hogy a háborús veszedelem elmulása után a pénzvviszonyok is hirtelen javulni fognak. A nagy szargvinizmus olyan árfolyamjavulást idézett elő, hogy a kurzusok tulnyomórészt már behozták az október 2 iki második pánik árvesztéseit. A Magyar Hitelbank ismét 800 korona fölé emelkedett, a rimamurányi 700 fölé. A Közuti is erőteljesen halad a 700-as árfolyam felé.

Már az előtőzsde megnyitása is viharos volt. Valamennyi papír 8—10 koronával indult a szombati zárlat fölött és a nagy vásárlókérdv kiterjedt az értékek valamennyi kategóriára. Ugy, hogy amikor negyedtizenkét órákor az árfolyamokat feljegyezték a fekete táblára, bekövetkezett az a hónapok óta nem történt csoda, hogy a táblán nem volt elég hely a forgalomba került papírok jegyzésére. A délelőtti tőzsdén az emelkedés mindvégig tartott és a zárlat a legmagasabb árfolyamokon történt. Így szombathoz képest emelkedett a Magyar hitelrészvény 13, Jelzálog 17 50, Leszámitoló 17, Közuti 19 50, Városi 10, Rima 18, Magyar bank 14, Ált. közszén 66, Salgó 28, Adria 18 koronával.

A déli tőzsdén bécsi eladási megbízásokra, valamint az itteni kullissz nyereségrealizáció következtében csekély gyengülés állott be, úgy, hogy a legmagasabb árfolyamokhoz képest 5—6 koronás olcsóbbodás mutatkozott. Többszörös hullámlás után az árivó ismét megszilárdult. Az ingadozás mutatta, hogy a tőzsde ismét igen intenzíven reagál minden mozzanatra, úgy, hogy néha 1—2 kötés 2—4 koronás árfolyammozgást idézett elő, fel- vagy lefelé. Az alapirányzat azonban változatlanul szilárd maradt és a kullissz nagy angazmánokkal megy az ünnepekbe. A koronajáradék ismét egy fel százalékkal javult.

VÁROS ÉS MEGYE.

Rendkívüli városi közgyűlés az új adótörvények elhalasztásáért. Azoknak az érdekcépviseletnek vezetői, amelyek a múlt vasárnap tartott kereskedő-nagygyűlést összehívták, tegnap délután értekezletet tartottak, hogy a december 24 ére az adótörvények életbeléptetésének elhalasztása ügyében összehívott *rendkívüli városi közgyűlés* dolgában állást foglaljanak. Az értekezlet kimondotta, hogy amennyiben a tanács a rendkívüli közgyűlést kéri törvényhatósági bizottsági tagok indítványát, (amely az adótörvények 1914. január 1 ig leendő elhalasztása és revíziója iránt javasol fölterjesztést a képviselőházhoz) magáévá teszi, ez esetben ahhoz a közgyűlésen *vita nélkül* hozzájárul és kéri a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy hasonlóan foglaljanak állást; ha a tanács javaslata ezzel ellenkező lenne, azzal szemben az indítvány benyújtói széleskörű vitát provokálnak.

Pichler Sándor aradi papír és írószert kereskedő annak kijelentésére kér bennünket, hogy ő azért engedett ötven százalékos, mert egyik főtisztviselő kilitásba helyezte, hogy a számla összegének fölölését azokkal a hivatalnokokkal fizettetik meg, akik az egyes írószereket rendelték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A visszaéléssel vádolt lószállító. A nagyváradi törvényszék egyik tanácsa érdekes ügyben hozott végzést néhány nappal ezelőtt. Megirtuk, hogy megszűnt az eljárás Totok János magyarpécskai lókereskedő-ellen, aki a múlt évben az Aradi Közlöny hasábjain leleplezte Ardeleanu Mihály temesvári kincstári lószállítót. Totok azt írta, hogy Ardeleanu összejátszik a Romániából Magyarországra jövő katonai lóvásárló bizottsággal és nagy összegek erejéig megkárosítja a román kincstárt, meg a magyarországi kisebb lókereskedőket. Ilyen üzelmekkel Ardeleanu nagy vagyont harácsolt már össze. Ez volt Totok cikkének a tartalma, amely miatt Ardeleanu sajtópört indított a nagyváradi esküdtészeknél. A vizsgálat során Totok több mint 50 tanúval bizonyította cikkének adatait. A főtárgyalásra, mely a múlt hónapban volt kitűzve, a tanúk megjelentek, azonban Ardeleanu és ügyvédje nem mutatkozott. Amikor már az elnök kihirdette, hogy Totok ellen a miatt megszünteti az eljárást, megjelent Ardeleanu ügyvédje, Lázár Aurél és azt állította, hogy az *örvély negyed órával késik*, Ardeleanu pedig közvetlen a tárgyalás előtt rosszul lett és emiatt maradt el. A nagyváradi törvényszéket írásban arra kérték Ardeleanuék, hogy új tárgyalást tűzzen ki. A törvényszék most hozott végzésében azonban kijelenti, hogy a fontosabb hozott okok olyan jelentéktelenek s annyira valószínűtlennek, hogy e miatt új tárgyalást nem tűzhet ki és *Totok ellen végérvényesen megszünteti az eljárást*. Totok kijelentette, hogy most Romániába utazik és a bizonyítékok alapján kiszöközi az ottani kormánytól Ardeleanu visszaéléseinek megtorlását.

§ Az elrabolt és a megtalált ékszer. Szabadkáról jelentik: A szabadkai Takarékpénztár és Zálogházba a minap betörtek és nagymennyiségű ékszert vittek el. A rendőrség Szauer Henrik nyugalmazott vasuti lokomotívvezetőt gyanúsította a betöréssel. Vasárnap délelőtt a rendőrség átkísérte Szaudert az ügyészség fogházába. Rögtön ezután Pertics rendőrkapitány öt napszámost hozatott, akikkel elment Szauder házához és ott fölasatla a rózsáskertet. Az egyik virággyűszelén egy méter mélységben 25 kilogramm súlyú vasutas táskára akadrtak, amelyben kilenc és fél kiló arany és hét kiló ezüst ékszer volt, továbbá sok betörő szerszám és tolvajkulcs. A ház előtt levő kertet is fölásták, ahol egy cigarettahüvelydobozra akadrtak, amelyben huszonöt darab briliáns ékszer volt. Ezután a kutatást abbahagyták, de a házát rendőri felügyelet alá helyezték. A megtalált és mintegy 50.000 korona értékű ékszert vasárnap este a királyi ügyész jelenlétében a város házipénztárának vasszekrényében helyezték el.

§ Agyonlőtte a leányát. Pap János a forrainagyiratosi Nadasdy-uradalomban mint gépész van alkalmazva. Pap a napokban Aradon revolvert vásárolt, amelyet töltetlenül hazavit. Tegnap a fia, az apja tudtán kívül megtöltötte a revolvert. Ma reggel Pap János kiakarta próbálni a fegyvert és abban a tudatban, hogy az úrer, csattogtatni kezdte a revolvert. A töltött fegyver elűlt és golyó a gépész 7 éves leányát Pap Viktort szíven találta. A leánya színnel meghalt.

§ A verekedő legény halála. Az aradmegyei Marosborsán lakó Boksan János földművest meg akarta verzi Pogány József duhaj legény. Pogány be akart hatolni ellenfele bezárt lakásába. Az ablak tüveit bezúrt és egy tüveg szilánk elvágta Pogány kezén a főúteret, aminek következtében a legény elvérzett.

A morfium áldozata.

— Az egyetemi tanító halála. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 23.

Bichet René, a ki a budapesti egyetemen mint a francia nyelv tanítója volt alkalmazva, néhány nappal ezelőtt rokonainak és barátainak látogatására Párisba érkezett. Tegnapelőtt este több barátjával együtt jelen volt egy lakomán s ott volt a többi közt egy Bourget Jenán nevű huszonöt éves fiatal tudós is. Bichet és Bourget iskolatársak voltak és nagyon szoros baráti viszony volt közöttük. — Nagyon megörültek, amikor a lakomán viszontlátták egymást s a vacsora után Bourget azt az ajánlatot tette Bichetnek, hogy ketten morfium szezanszot rendezzenek. Tanulókörükben mind a ketten erősen hódoltak a morfium-szenvedelemnek. Bichet Budapesten lemondott erről a szenvedelemről, de most, amikor barátja ezt az ajánlatot tette neki, újra fölélédt benne és a lakoma után a Quartier Latin városrésznél egyik szállójába vonultak vissza, Bourget itt *morfium-injekciót adott barátjának*, de ugylátszik, hogy az adag túlságosan erős volt, mert Bichet csakhamar elvesztette eszméletét. Bourget ijedten hagyta el a szállót s ezóta nem is mutatkozott. Barátját másnap reggel a szálló szobájában eszméletlenül találták, kórházba vitték, ahol *néhány perc múlva meghalt*.

Bichet, aki huszonhat éves fiatalember volt, másfél évvel ezelőtt jött Budapestre. Francia állami tanár volt és nálunk a fővárosban az Eötvös kollégiumban tanította a francia nyelvet. A kollégiumban állandóan az egyetemi hallgatókkal volt együtt, veük lakott és étkezett. Nemrégiben utazott haza Párisba és Bartonék Géza, az Eötvös kollégium igazgatója e hónap 13-án kapta tőle az utolsó levelet, amelyet a tanár magyarul írt. A levél Strasszburgból kelt és így hangzik:

Nagyságos uram! Strasszburiban az idő kitűnő és a kép szép; de jobb Franciaország, mint a friss víz a szarvasnak. A gyermekeknek bonbon és virág és a kollégiumi könyvtár. Szilárd urnak.

A kollégium igazgatója, nagyon meglepődött a hír hallatára, mert sejtelve sem volt arról, hogy Bichet morfinista. A fiatal francia tanár benn lakott a kollégiumban, sohasem volt baja senkivel és mindig pontosan teljesítette kötelességét. Az irodalommal is szeretett foglalkozni és több francia-verseis megjelent már. Az intézethez eddig még semmiféle jelentés nem érkezett szerencsétlenségéről.

MULATSÁGOK.

(=) A babatombola. Vasárnap délután a Közpointi Szálló éttermében a hagyományokhoz híven pompázó nagyszerűségében zajlott le az idei első teazsur, amelyet babatombola tett elevenebbé. A szemnek rendkívül kellemes látvány volt a sok szép nagy baba, amelyekkel megtelt az egész terem. A babák izlésesen diszített emelvényen várták sorukat. A tombola rendkívüli élénkséget varázsolt a terembe és mindenki nagy kíváncsisággal lesté: mi lesz az eredménye a sorsolásnak? A teazsur rendezőse az idén is ugyanolyan buzgósággal fáradozott az est sikerén, mint az előbbi esztendőben. Most sem maradt el az eredmény és most is tekintélyes összeg maradt az arra szoruló szerencsétlen teremteték támogatására.

A polgári jótékony nőgyűlés e hó 22-én délután 5 órákor tartott tea-zsurjára következő újabb adományok érkeztek: Vertan Sári és Idus 1 tót leány, 1 tót fiu, 1 tennis leány, 1 pierrot. Bloch Janka 1 iskolás leány. Özv. Gajdos Jó zsefné 1 kina ezüst névjegy kosár. Winkler Jó zsefné 1 matróz fiu, 1 matröz leány, 1 piros kabátos leány. Steiner Lorika 1 szép bábé. Steiner Iván 1 matröz fiu. Fischer Simon 1 nagy szép pólya baba. Fogadják a nagylelkű adakozók a Nőgyűlés legbálsabb köszönetét.

HIREK.

— Az Aradi Közlöny napjainak szétküldése folyamatban van. Az arra jogosult helybeli előfizetők karácsonyig kivétel nélkül megkapják az eddigénél dúsabb tartalmu diszes kivitelű 500 oldalas napjaink, amelyet a lapkihordók turnusokban kézbesítenek. December 24-én, kedden kapják meg a napjainkat a Batthyány-, Révai, Fabián-, Kölcsey-, Kazinczy utcákban, Tököly-tér, Heim Domokos utcában, Attila-tér, Kápolna-, Flórián-, Lipót-utcákban, — Weitzer János-, Salacz-, Zrínyi-, Lázár V.- (Füredő) utcákban lakó előfizetői az Aradi Közlönynek. — Az Aradi Közlöny kiadói hivatala ezután kéri azon t. előfizetőit, akiknek előfizetési hátraléka nincs és így napjainkat igényt tarthatnak, de azt tévedésből nem kapják meg, ezen körülményt közölik az Aradi Közlöny kiadói hivatalával, (Telefon 151.) hol panaszkodni azonnal elintéztetés nyert.

— Az aradi új helyettes-üzletvezető. Fetter Géza nyugalomba vonulásával megüresedett helyettes üzletvezetői állásra Aradra Just Ferenc győri forgalmi főnököt nevezte ki a kereskedelmi miniszter.

— Kihallgatások a királynál. Bécsből jelentik: A király tegnap *Stürgkh* osztrák miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta. Kihallgatáson volt a királynál *Ferenc Ferdinánd* trónörökös is, aki jelentést tett müncheni kiküldetéséről, ahol a királyt *Luitpold* régensherceg temetésén képviselte.

— Karácsonyi istentiszteletek a minoriták templomában. A karácsonyi szent ünnepeket, Jézus születésének emléknapiját illő áhítattal, hívő kegyelettel ünnepli az egész keresztény világ. A minoriták templomában az ünnepi istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartani: Karácsony előnapján, kedden éjjeli 12 órakor az Ur Jézus születése idején, az éjjeli mise lesz. Karácsony első ünnepén, december 25-én reggel 7 órakor énekes mise, mely után *Pechacek* Emilián segédlelkész mond szentbeszédet. 8 és 9 órakor csendes misék. Fél 10 kor szent beszédet mond *Peska Ignác* hitoktató. 10 órakor ünnepi nagy mise, melyet *Lakatos Ottó* dr. rendfőnök végez papi segédlettel. Fél 12 órakor csendes mise. Délután 5 órakor szent beszéd, melyet *Szekerés László* dr. hitoktató mond, utána pedig ünnepi ájtatosság és áldás. Karácsony második napján, reggel 7 órakor orgonás mise, utána *György László* segédlelkész mond szent beszédet. 8 és 9 órakor csendes mise. 10 órakor ünnepi nagy mise, melyet *Monay Ferenc* dr. plébános helynök celebrál. Fél 12 órakor csendes mise. Délután 5 órakor *Novák Mihály* hitoktató mond szent beszédet, ezután ünnepi ájtatosság és áldás következik.

— A boszniai katonák karácsonya. *Budapestről* jelentik: A hadügyminisztérium az adakozók kívánságához képest, hogy a katonák már karácsony estéjén megkapják az adományokat, már néhány nappal ezelőtt a december 19-ig megérkező pénzüsségeket, körülbelül 400000 koronát, az illető csapatokhoz juttatta. Ezt az összeget nagyrészt úgy osztják szét, hogy azok, akik közvetlenül hátszolgálatban, vagy más néhez szolgálatban állnak, tekintélyesebb összeget kapnak. A később összegyűlt adományokat a gyűjtés befejezése után január közepén fogják a csapatok között szétosztani. A hadügyminisztérium az adakozóknak is köszönetét fejezte ki.

— Az olasz külügyminiszter bécsi útja. *Rómából* jelentik, hogy *San Giuliano* márkai olasz külügyminiszter legközelebbi időben Bécsbe fog érkezni, hogy *Berchtold* gróftól meglátogassa. A hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

— Elsüllyedt tengerpart. *Odesszából* jelentik: A part mentén három verstny utvonalon földcsúszás történt, amely teljesen megváltoztatta a partvonalat. A tengerfenék fölemelkedett és több kis sziget keletkezett a tenger színén. Több mint husz falu Langeron és Otrada között nagy kárt szenvedett. Jelentékeny területek eltolódtak, részben négy—öt méterrel lesüllyedtek. A kár kiszámíthatatlan. Már a földrepedések által tönkretett termőföld értéke is több millió rubel.

— A bujdosó Vadassy. Megirtuk, hogy a sátoraljaujhelyi rendőrség megkeresésére az aradi rendőrség megtett minden intézkedést arra, hogy elfogja *Vadassy* Lászlót, volt aradi kereskedő-székes, aki most egy cukorgyárban volt alkalmazva és ott ellopott 7500 koronát. Az aradi rendőrség intézkedésére Magyarádon is figyelte a székesvárt a csendőrség, mert feltehető volt, hogy ott lakó feleségének meglátogatására ott meg fog jelenni a vakmerő ember, akit annak idején az Aradon rendezett vérfürdőért nem tudott felelőségre vonni a bíróság, mert az orvosszakértők és az igazságügyi orvosi tanács érültnak nyilvánították. Ugy látszik, hogy az érülés ellenére is maradt annyi esze, hogy a hatóságok kezét elkerülje, mert noha már öt napja, hogy megszökött lakóhelyéről és mindent megtett az elfogatására, a legszelesebb körben elrendelték a letartóztatását. Az aradi rendőrség detektívjei és őrségei állandóan figyelemmel kísérték a vasuti állomásokat, mert biztosra volt vehető, hogy *Vadassy* megkísérelte, hogy bejusson Aradra, mert egyetlen gyermeke, ahire rálőtt a borzasztó merénylet alkalmával és a gyermek szemévilágát elpusztította, Aradon jár iskolába. A Weitzer János-utcai leányiskolának a növendéke és nagyanyjánál, özvegy *Balcso* Antal-nénál, a Wesselényi utca 12. számú házban lakik. *Vadassy* László ma délelőtt meg is jelent az említett iskolában és beszélt a leányával néhány percre, megcsókolta és sietve távozott. Az aradi rendőrség ezt megállapította. Tudja azt is, hogy *Vadassy* ma reggel érkezett Aradra, felkereste anyósát és ott azt az óhaját fejezte ki, hogy leányát akarja látni. A gyermek már iskolában volt és özvegy *Balcsoné* nem merete hazahívni, mert attól félt, hogy *Vadassy* esetleg magával akarja vinni, amit ő ellenezne és ebből, ismerve *Vadassy* fellobbanó temperamentumát, ismét szerencsétlenség keletkezhetnék. *Vadassy* haraggal távozott anyóska lakásáról és elment az iskolába. Ugy látszik, nem direkte tartott oda, mert özvegy *Balcsoné* meg tudta előzni őt és értesítette a gyermek tanítóját a történelemóról és megkérte, hogy a gyermeket ne engedje egyedül apja társaságában. Nemsokára *Vadassy* meg is jelent, beszélt a leányával és néhány perc múlva távozott. Azóta nyoma veszett.

— Prohászka püspök jubileuma. *Székesfehérvárról* jelentik: Harminc évvel ezelőtt egy fiatal teológiai doktor írásai jelentek meg sűrű egymásutánban egy alig ismert katolikus folyóirat hasábjain. Nem is volt szükség az elmúlt harminc évre, hogy *Prohászka* Ottokár a fiatal íróból az ország szellemi arisztokráciájának reprezentatívá, a szószék és toll mesterévé legyen. A tudós és kitűnő fehérvári püspök harmincéves munkásságának tegnap hódolattal adóztak a székesfehérvári írók és újságírók, akik meleg, lelkes ünnepséget rendeztek *Prohászka* számára. A jubileumon képviseltették magukat az irodalmi és tudományos egyesületek, újságírók testületei. Délben a püspöki palotában ebédet adott *Prohászka* és meghatva köszöntö meg az üdvözléseket.

— Enver bey házassága. *Konstantinápolyból* jelentik: *Enver* bey megérkezett Tripoliából és egyelőre itt fog maradni. A napokban lesz esküvője az elhunyt *Szoliman* szultán 14 éves leányával és így közeli rokonságba jut a most uralkodó szultánnal és *Abdul Hamiddel*.

— A beteg Görgey. *Budapestről* jelentik: *Görgey* Arturnak, az agg fővezérnek állapotában egyáltalán nem történt javulás. A beteg gyakran elveszti eszméletét. Ma délután két órakor az orvosok újra tanácskoztak ágya mellett.

— Házasságok. *Radó* Gyula aradi divatárú kereskedő ma tartotta esküvőjét az anyakönyvi hivatalban özvegy *Salgó* Miksáné született *Schwarz* Róza urnővel.

Samszag Gyula műszerész e hó 22-én esküvőt kötött *Schwarz* Margit urleánynak.

— Bécs új polgármestere. *Bécsből* jelentik: A község tanács ma délelőtt rendkívüli ülést tartott, a melynek napirendjén a polgármester-választás volt. A közgyűlés százhuszonhat szavazattal *Weiskirchner*-t választotta meg polgármesternek. *Weiskirchner* megkapta a polgári klub valamennyi szavazatát és csak öt község tanácsos, köztük *Neumayer* dr. volt betegség folytán akadályozva a választásban való részvételben. Skaret szociáldemokrata község tanácsos ki van zárva az ülésekről és ennek következtében nem szavazhatott. Egyes szavazatokat *Dorn* és *Reumann* mellett adtak le. Az eredmény kibírdetése után a liberálisok és szociáldemokraták elhagyták a termet. *Weiskirchner* dr. elfogadta a választást. Kijelentette, hogy teljes erejével azon lesz, hogy helyét *Lueger* dr. szellemében töltsse be és igyekezzék megőrizni Bécs város német jellegét.

— Szociálista agitáció a kormány választójogi tervezete ellen. *Budapestről* jelentik: A szociáldemokrata párt vezetősége ma éjjel értekezletet tartott, amelyen a választójogi tervezettel foglalkozott. Elhatározta, hogy ez ellen a választójog ellen a leghevesebb küzdelmet indítja meg és hogy már holnap proklamációt intéz a néphez az összes magyarországi nemzetiségek nyelvén is, azokat szétküldi, agitációját az egész országban megkezdji. Ez ellen a választójog ellen még az általános sztrájkot is jogosultnak tartja és mármint kijelenti, hogy abban az esetben, hogyha ez a tervezet törvényerőre emelkedik, akkor teljes passzivitással fog viselkedni ezen törvényjavaslattal szemben és egész törekvését arra fogja irányítani, hogy a szövetkezett ellenzék, amely egy választói jog minimumában állapodott meg, a választásoknál a többséget elnyerje és vele együtt szolidárisan fogja felvenni a kormány minden aktusa ellen a küzdelmet.

— Öngyilkosság szenzáció kedvéért. *Rómából* jelentik: A bolognai kerület San-Giovanni városában öngyilkos lett egy *Enrico Delfalco* nevű anarchista és mikor a rendőrség házmotozást tartott, egy irást talált, a melyben az öngyilkos megvallotta, hogy azért kereste a halált, mert *anarchista társai őt sorsolták ki, hogy gyilkolja meg Viktor Emánuel királyt*. Még volt élet az öngyilkos anarchistaiban, mikor rátaláltak, de kihallgatni már nem lehetett. Későbbi római távirat jelenti: *Enrico Delfalco* öngyilkossága ügyében a rendőrség vizsgálatot indított és rájött, hogy bár tényleg anarchista volt, *nem igaz, hogy őt szemelték volna ki Viktor Emánuel király meggyilkolására*. A 18 éves öngyilkos szülői életet élt, szülei kitagadták, legutóbb is összeveszett vele apja és *Enrico Delfalco* azzal ment el a szülei háztól, hogy megöli magát. Bizonyára szenzációssá akarta tenni öngyilkosságát és azért írta hátrahagyott levelében, hogy ő rá esett a sors és nem akart megölni a királyt.

— Halálozások. *Enyi* Dömötör Bertala ref. lelkész, a solti egyházmegye tanácsbírájtassi lelkészének 42 ik, életének 68 ik évében elhunyt. *Enyi* Dömötör Bertalan aradi vállalkozó mérnök az elhunytban édes atyját gyászolja. *Özv. Hidvégi* Istvánné *Petenyik* Mária vasárnyegyennyolc éves korában hosszú betegség u elhunyt. Holnap délután fél 3 órakor temeti Sina utca 5. számú házból. Halálát fia *Hid István* dr. ezredorvos és nagy rokonság szolja.

Brote Jenő román politikus, aki éveketevékeny részt vett a magyarországi román mozgalmaiban, majd a román-magyar közti egyik hírdetője és előmozdítója volt, Nagybenedékben meghalt. Az elhalt politikust a magyar románosság őszintén gyászolja.

Párisból jelentik: *Kont* Ignác, a magyar irodalom tanára 56 éves korában a

— **Tudnivalók a vasutasok jegyeiről.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett közlés szerint a vasuti alkalmazottak nejei és gyermekei, továbbá a vasuti nyugdíjasok és ezek nejei és gyermekei által használt vörös színi arcképes igazolványok helyébe 1913. január hó 1-től kezdődőleg új igazolványok adnak ki. Minthogy azonban az idő rövidsége folytán az új igazolványok kiállítása az 1912-ik év folyamán már meg nem történhetik, az 1912-ik évre kiállított, vagy érvényesített hasonló igazolványok minden külön érvényesítés nélkül 1913. évi március hó 31-ig használhatók. Az új igazolvány kiállítását kezelési illeték fejében igazolványonként egy korona értékű magy. kir. postai értékjegynek és új arcképnek beküldésével 1913. év március hó végéig kell kérni, mert ezen az időpontra túl a régi igazolványok még abban az esetben sem használhatók, ha azok az 1913. évre érvényesítve is vannak. A nyugdíjasoknak saját maguk és családtagjaik részére az igazolvány kiállítását attól a hivataltól kell kérni, ahol nyugdíjuk folyósítatik. A magyar vasutakra kiadott kékszínű arcképes igazolványok továbbra is használhatók maradnak s így azokat az 1913. évre lehetőleg 1912. év végéig érvényesíteni kell. Budapest, 1912. december hó 19-én. Az általános igazgatási főosztály: Kiss dr. udvari tanácsos, igazgató helyettes.

— **A zombori szerbek hazafisága.** Zomborból jelentik: A mai városi közgyűlésen *Konyovits* Dávid dr. országgyűlési képviselő a polgármesteri jelentés kapcsán szép beszédben hangzott a szerb polgárság tántoríthatatlan hűségét a magyar hazáért. Tiltakoznak az ellen, hogy a szerb polgárságot hazaellenes intenciókkal vádolják kijelentvén, hogy a zombori szerbek bármely ellenség ellen a magyar hazáért védelmében mindig első sorban fognak küzdeni s a királyért és a hazáért bármely pillanathoz készek meghalni.

— **A református templomban karácsony** első napján délelőtt, tekintettel az ünneplő hívek nagy számára, két istentiszteletet tartanak, fél kilenc és fél tizenegy órakor kezdődőleg, mindkét alkalommal üdvözlő beszéddel.

— **Adomány a katonáknak.** A világosi főszolgabírósi területén levő kilenc jegyzőség Faragó István főszolgabírói indítványára 30-30 koronát szavazott meg a tartalékos katonáknak karácsonyi ajándék képen. Ezt az összeget, 270 koronát tegnap adta fel a világosi főszolgabírósi a temesvári hadtestparancsnokság címére.

— **Becsapott festők címmel a napokban** cikket írtunk arról, hogy az aradi rendőrség nyomozást indított a *Fiatál Magyarország* címen alakult festőgárda egyes tagjai ellen. A rendőri nyomozás során a detektív *Kovács* Vilmos aradi festőművész lakására is kimentek. Innen került *Kovács* tisztas neve a rendőri vizsgálat aktái közé és így jutott a *Kovács* Vilmos név a lapokba. Ma a rendőrség megállapította, hogy *Kovács* a képcsalás ügyében teljesen ártatlan és véletlenül került neve a nyomozás iratai közé. A műpártoló közönségnek tehát semmi oka sincs arra, hogy tőle megvonja támogatását.

— **Öngyilkosság.** *Wesser* József 17 éves ujaradi asztalossegéd a feletti bánatában, hogy foglalkozás nélkül volt és így nélkülözött, e hó 22-én föbe lötte magát és nyomban meghalt.

— **Kétszáz bányász katasztrófája.** *Tokió*ból jelentik: Cap d'oro egy szénbányájában robbanás történt. A kétszáz munkás közül csak három man menekültek meg.

— **Jótekonyság.** *Özv. Domonkos* Lajosné urnő elhunyt férje, a régi buzgó presbiter emlékének megörökítésére 200 (kettőszáz) koronát ajándékozott a református egyház javára. Az áldozatkészségért ezúton is hálás köszönetet nyilvánít az egyház elnöksége.

— **Bokréta ünnepély.** Szombaton délután négy órakor szép ünnepély folyt le az aradi új üzletvezetési palota félig kész falai között. Bokréta-ünnepélyt tartottak szombaton. A vasuti építkezéseknél most történt meg először, hogy a vasut vezetősége ilyen ünnepélybe belemert és 1000 koronát adományozott az építésben résztvevő munkásoknak. A bokréta-ünnepély után a vasuti vendéglőben *Steiner* József vállalkozó építész megvendégelte a munkásokat.

— **Vonatösszeütközés.** *Szerajevó*ból jelentik: Visokó előtt a bródi személyvonat tegnap reggel összeütközött egy tehervonattal, egy ember meghalt, egy súlyosan, egy pedig könnyebben sebesült meg.

— **Karácsony.** Az öröm ünnepén mindenki valami celszerű ajándékkal akarja meglepni hozzátartozóit. Ez a kérdés a mai szűk pénzviszonyok közepette sokkal aktuálisabb, mint máskor és mindenki jól meggondolja, mit vegyen, hol vegye? Legpraktikusabb és legcélszerűbb ajándéknak mindenkor a cipő, legelső sorban pedig a Turul cipő bizonyult, mely manapság hazánk minden társadalmi osztályában, úgy páratlan olcsósága, mint pedig formáinak szépsége és kivitelének szoliditása következtében közkeletűvé vált. A „Turul” Cipőgyár R. T., monarchiánk legelső ily nemű vállalatát, az idén is arra törekedett, hogy a vevőközönség igényeit, a piacra hozott árak szépsége és változatossága révén minden tekintetben kielégítse. A gyár a legutóbbi időben a fokozódott kereslethez képest üzemét lényegesen kibővíteni volt kénytelen és ma már heti 20.000 pár cipőt gyárt, melyet 130 saját fiókelárusító telepen hoz forgalomba. Ha tehát hozzátartozóit egy igazán szép, olcsó és mégis értékes ajándékkal akarja meglepni, úgy keresse fel teljes bizalommal a Turul Cipőgyár R. T.-nek helyben, *Andrássy-tér*, (Minorita-palotában) fennálló fióktelepét, melynek bizonyára ezután is állandó vevője fog maradni.

— **Női ügyvéd Oroszországban.** *Pétervárról* jelentik: A birodalmi tanács bizottsága elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely a nők előtt megnyitja az ügyvédi pályát.

— **Köszönetnyilvánítás.** Zainer és Gottfried cég az Aradi és Vidéki Kereskedelmi Utazók és Ügy-nők Egyesületének özveg- és árvaalapja javára 25 koronát adományozott. E nagylelkű adományért ezúton is hálás köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

— **Az egri cigánykirály a Hungaria kávéházban.** Aki kedvelője a jó cigányzenének, annak kiváló élvezete lesz ezen a héten. *Marosi Gerson* a Hungaria-kávéház tulajdonosának ügyessége folytán szerda estétől kezdve a Felvidék legnőrebb cigánya *Balogh* Gábor fog hangversenyezni a kávéházban teljes 14 tagú zenekarával. Szerda estétől újév napjáig mindennap gyönyörködhet a közönség a kitűnő cigányzenében.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 23-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** *Dániel* Mátyas napszámosnak *Erzsébet* nevű leánya. *Pálincás* József mozdonyvezetőnek *József* nevű fia. *Halmágyi* Sándor géplakatosnak *Ikona* nevű leánya. *Czene* József kocsisnak *János* nevű fia. *Biró* Miklós kővezőnek *István* nevű leánya. **Meghalt:** *Dimitrievics* *Erzsébet* 9 hónapos leánya. *Dulhár* *Mária* 37 éves napszámosné. *Jakobovics* *Dávid* 79 éves magánzó. *Özv. Hidvégi* *István* 42 éves magánzó. *Riszin* *Anna* 3 éves leány. *Varga* *Ikona* 18 hónapos leány. *Czene* *János* 2 napos fia. **Házasságok kötött:** *Samstag* *Gyula* műszerész *Schwartz* *Margittal*. *Vastag* *Lajos* szerelő lakatos *Haasz* *Elvirával*. *Kvasznicska* *Mihály* kőműves *Mészáros* *Máriával*.

— **Újvefel** 100 drb. elegáns *dobornymásu* névjegy 3 kor. réz-stancával 5 kor. *Décsi* *Géza* papírkereskedőnél *Forrai* utca. 8098

— **Modern** ékszerek, műtövs tárgyak nász, alkalmi ajándék, dísz tárgyak, evő és ivókészletek ezüstből, világhírű gyártmányú órák ezüst arban beszerezhetők *Igaz* *Sándor* elsőrangú ékszerésznél *Arad*, *Andrássy-tér*, *Minorita-palota*. Telefon 321.

— **Ha igazán olcsón óhajtja** karácsonyi és újévi ajándéktárgyait beszerezni, forduljon *Pichler* *Sándor* könyv- és papírkereskedéshez *Arad*, *Szabadság tér* 1. Telefon 308. 7981

— **Legcélszerűbb** karácsonyi és újévi ajándékok üveg, porcellán, kihazasított cikkek, lámpa- és díszműúru tárgyakban feltűnő olcsó arban kaphatók *özv. Sütt* *Józsefné* *üvegkereskedésben* *Forrai* utca 2. 7088

— **Ékszervásárlók** figyelmébe! A jelen viszonyokkal számolva legjobb arany ékszer és drágakő áruimat mélyen leszállított arban bocsátom eladásra, kérem a kirakataim szíves megtekintését. Tisztelettel *Kun* *József* ékszerész, látszerész, M. Á. V. órák *Arad*, *Andrássy-tér* 17.

— **Elegáns női táskák**, pénztárcák, utazó-készletek, manikűrök, fésűgarnitúrák, illatszerek, játékszerek és más ajándéktárgyak nagy választékban *Hegedüs* *Gyula* cégnél *Andrássy-tér* 16.

— **Olvasó** közönségünk b. figyelmét felhívjuk *Fischer* *Mór* üveg- és lámpaúru cégnél mai hirdetésére.

— **Törmelék tea**, teasütemények, finom minőségű tea rumok *Kotányi paprika lerakásában* *József főherceg út* 3.

— **Nem külső** cífraságok, sem hangzatos reklám, hanem a kirakabban levő szebbnél szebb ékszerdarabok és valódi ezüst dísz tárgyak mutatják a t. közönségnek, mely nagyvárosi nivón levő üzlet *Geller* *I. ékszerész* *Arad*, *Andrássy tér* 14. sz. (*Herman palota*), ahol ékszerek, valódi ezüst dísz tárgyak és evőkészletek, valamint a legfinomabb zsebórák óriási választékban raktáron tartatnak.

— **Ingusz** I. és fia géperőre berendezett dobozgyára *Arad* vár katonai fegyház. Készít mindennemű dobozokat.

— **Legjobb** hegedűhurok és töltőtollszárak *Kerpel* *Izsnál* kaphatók.

— **Ékszervásárlók** szíves figyelmét felhívom karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából legizlésebb nagyvásztéku aranyúru és briliáns ékszereimre, melyeket feltűnő olcsó árban árusítok. *Waldman* *I. ékszerműves* *Szabadságtér* 14. 7867

— **Karácsonyfa** díszek *Kerpel* *Izsnál*.

— **A legmegbízhatóbbak** a *Messenger*-bojok. Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Az idők jele.) Egészen feleslegesnek tartjuk, hogy kommentáljuk ezt a levelet, amelyet a *Brassói Lapok* nyomdarállalatának egyik fizetési kötelezettségének mindig pedans pontossággal megfelelő, általában nagyon jól szituált vidéki üzletfele intézett ma a nyomdához. A levél maga sokatmondó rövidségben így hangzik:

„Vettem e hó 16. kelt b. levelét, amelyre válassza szíves tudomására adom, hogy követelését minél előbb ki fogom egyenlíteni. Ilyen szűk időben nincs szükségem semmire, azonban ha nyomdájuk papírpénz előállítására be van rendezve, úgy nincs nálamnál jobb verőjük. Teljes tisztelettel: Aláírás.

(Hirdetési furcsaságok.) Aki a különféle lapok hirdetési rovatait figyelemmel kíséri, tapasztalhatta, hogy e téren a versengés már nem csak túlzásba, hanem abszurdum szamba megy. Néhány példával fogunk szolgálni, amelyből kitűnik, hogy egyes cégek — határt nem ismerve, — illusztrált mondásukkal igyekeznek a közönség figyelmét hirdetésükre terelni. Így pl. egy budapesti áruház így kezdi hirdetését:

„Csak nem evett kását? (Itt a hirdetés mellé a kását evő ember kliséje van illesztve.)

Ugyancsak fővárosi, másik hirdetés így szól: „Mit tör a fejét? (Itt a szöveg mellett egy rajz látható, mely szerint valaki tör a fejét — mozsárban...)”

Ehhez hasonlók: „Neki megy a falnak”, „Borsót hány a falra”, „Ütheti bottal a nyomát”, „Elvesztette az eszt” stb. Tessék mindenhova a megfelelő illusztrációt (így a fejével a falnak menő, a borsót falra dobáló és a fej nélküli embert stb.) oda gondolni, mert hisz ez máskép el sem képzelhető...

(A jósnőnél.) Ujaradon egy nevezetes jósnő boldogítja a babonás népet. Néha azonban előkelő vendégei is akadnak, persze Aradról. Tegnap egy közepkoru aradi elegáns ur kereste föl a jósnőt. Az ószülő dendi azt szeretete volna tudni, hogy ama fiatal hölgy, akiért aive lángol, megpuhul-e hamarosan? A jósnő nagy ambícióval vizsgálgatta az ur finom tenyerét, azután elkezdte a jóslást:

— **Urasságod** egy szép nagy házban lakik; abban az udvarban lakik egy ószülő hölgy. Az egy vezekező, nagy száju, csunya nő, aki nagy ellensége önnök.

Az elegáns ur haragosan kiáltott föl:

— **Honnét** ismeri maga az én feleségemet?!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Levél Magához. Ez nem sikerült. N. Majd az ünnep után.

NEUMANN M.

uri szabó

és. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

5113

Elismert legjobb minőségű áruk.
Külön osztály mértékszerű megrendelésekre.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Halgazdaság Aradmegyében. Wenckheim Frigyes gróf özvegye az elhunyt főr aradmegyei birtokait nemcsak az eddigi mintaszerű gazdálkodási rendszer mellett vezeti tovább, hanem új vállalkozásokkal is gazdagítja. Így a borossebesi járásban levő Wenckheim uradalomban halastavat, halgazdaságot rendez be az özvegy grófnő. Serényi Béla gróf földmívelési miniszter, aki már a képviselőházban is bejelentette, hogy a halgazdaságokat támogatni fogja, ma értesítette Aradvármegye alispánját, hogy a Wenckheim uradalom haltenyésztését mindazon állami kedvezésekben részesíti, amelyekkel a haltenyésztést elő akarja mozdítani.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 23

Készáru.

Kínaiat korlátolt, vételkedv gyenge, 3 ezer mm. csendes, változatlan.

Határidő.

Dél
szériát

7 óra
szériát

Buza 1913. április 11-65—11.66—11.67
Rossz 1913. április 10.12—10.13—10.14
Tengeri 1913. május 7-41—7.42—7.41—7.42
Zab 1913. április 10.46—10.47—10.40—10.41
Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (dec. 23.)

Magyar hitel	802
Osztrák hitel	616
4% koronajáradék	410
Osztr.-magy.-államvasut	880
Jelszóbank	430
Lezámitolóbank	518
Hazai Bank	272
Magyar Bank	548
Keresk. Bank	8700
Rimamurányi	718.50
Balgótarjáni	720
Közti Vasut	881
Városi Villamos	878

Bécsi értéktőzsde (dec. 28.)

Osztrák hitel	618
Magyar hitel	805
Osztrák-magyar államv.	696.50
Déli vasut	108.25

A Temesvári Lloydársulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként koronák értékben.)
912. dec. 23. Buza 75 kilogrammos 20.20—20.30,
76 kilogrammos 20.40—20.50, 77 kilogrammos 20.50—
20.60, 78 kilogrammos 20.60—20.70 Rossz (prima) 18.50—
18.55 (közép) 18.— 18.20 Arpa (erőfűző) 19.70—20.—,
(takarmány) 18.30—18.40, Zab (prima) 20.40—20.60, köz-
ép) 19.60—19.80, Tengeri régl, (magyar) 19.10—19.10,
uj 10.60—10.60, (román) régi 19.10—19.10, uj
Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.60—6.70, (rózsás) 6.30—6.40.

Feladó szerkesztő:

Beigár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1912. december hó 24-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:

A jó gyermekek öröme

Aranyhajú tündér Ilona

és Argyirus királyfi vagy a vasorru bo-
szorkány.

Énekes tündér rege.

Este nincs előadás.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színepedé
Ma kedden, 1912. december 24-én:

1. Mozgófénykép-ujtség. Aktuális világesemények. — 2. A rossz információ. Humoros. — 3. Mirakel. Megható látványos dráma a középkori kolostor életből 3 felvonásban. — 4. Ágoston szerelmi kalandja. Kacagtató.

Előadások kezdete délután 4 órától folytatódva este 11 óráig.

URÁNIA

Mozgófénykép színház

(Bárc Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden 1912. december 24-én:

1. Egy szerelmi szerenádnak. Humoros. — 2. Alarcos komédia. Dráma. — 3. Az anyós. Kacagtató — 4. Gyakorlatok egy francia hadihajón. Természet után. — 5. Péter és Pál. Humoros. — 6. A földalatti börtön. Két felvonásban.

Előadások délután 1/2 óráig kezdve esti fél 12 óráig
A hölgyek kéretnek a nézőtéren kalap nélkül meg-
jeleneni. — Minden előadás katonazenekar játssza.
Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely
60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

NYILTÉR.*

A meghülés következményeit

sokkal könnyebben viseljük el, ha egy ideig Scott féle Emulsiót szedünk és ez által a testet állandóan új erőhöz juttatjuk. Scott féle Emulsió hatása oly kipróbált és elismert, hogy sokan felnőttek ép úgy, mint gyermekek, rendszeresen szedik a meghülessel fenyegető időben, vagy a hidegebb időszak beállta előtt, hogy a meghülésnek elejét vegyék. A test ellenálló képessége ezáltal rendkívül fokozódik, ami különösen gyengébb szervezetű embereknél, akik különben minden időjárásváltozásnál hülésekkel bajlódnak, kívánatos hatás.

A legtisztább és leghatékonyabb alkatrészekből készült és a különleges Scott féle eljárás által élvezhetővé és jóízűvé tett Scott féle Emulsió megbízható és alkalmas szer az egészségnek tartós és gyors megerősítésére.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógyszertár utján próbabadagot küldünk. 6013

INFORMÁCIÓK,

inkassók, kétéves követelések megváltása, tranzakciók, fizetéseketlen cégek szanálása, egyezségek finanszírozása, moratóriumok kieszközölése és megállapodások létesítése a hitelezők meg-
látogatása kapcsán.

LLOYD HITELVÉDŐ EGYESÜLET
Budapest, Andrassy-ut 24. Telefon 177-45.,
42-43, 119-11. Sürgőnycim Lloydibus.
Közbenjárok díjaztatnak.

Csődkiárusítás.

Juhász és társa cég csődtömegéhez tartozó könyv-, papír-, írószer stb. áruk. Deák Ferenc-utca 8. sz. alatt az „Arad és Vidéke“ mellett a rendes üzleti órák alatt, a beszerzési áron mélyen alul kiárusítatnak.

Alulhottak a maguk, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejthetetlen, drága jó gyermek, édes anya, testvér, sógornő, unokatestvér, rokon és jóbarát

özv. Hidvégi Istvánné

szül. Petznyik Mária,

folyó évi december hó 22-én délután fél 3 órakor, életének 48-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai folyó hó 24-én délután fél 3 órakor fognak a Sina-utca 5. sz. gyászszobából a református egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Áldás és béke poraira!

Arad, 1912. december hó 22-én.

Dr. Hidvégi István, cs. és kir. ezredorvos, fia. özv. Petznyik Dánielné szül. Janovits Zuzsanna, édes anyja. P. Faragó András, Petznyik Zuzsanna, Petznyik Róza, testvérei. Faragó József és neje, Faragó Andrásné szül. Faragó Róza, Hidvégi János és neje szül. Hidvégi Róza, sógor és sógornő Janovits Károly és neje, nagybácsi és nagynéni. özv. Nikolits Péterné és családja, Janovits Fanni, Papp Sándorné és gyermekei, Liska Soma és gyermekei, Nobik Sándorné és gyermekei, Csermák Pálné és gyermekei, Gavenda Gézané, unokatest-
vérek. 8090

Varga Imre első temetésrendező intézete
Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37.
Éjjeli szolgálat: 739.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR DÉCSI GÉZA

könyv- és papírszállító
ARAD. Forray u. Nadasdy palota.
Telefon 902.
PAPÍRJÁTÉKOK, KÉPESKÖNYVEK,
LEVÉLPAPÍR, LEVELEZŐ LAP
LEGOLCSÓBBAN EZEN
CÉGNÉL VÁSÁROLHATÓ.

KARÁCSONYRA

CIPŐKET

és uri divat cikkeket
OLCSÓN

Iványi Menyhért cégnél
a Forray-utcában kaphatunk.

8 napig kivételes
8 olcsó árusítás. 8

Nyílttér.*

Gyönyörű szép és olcsó
karácsonyi ajándékok,

brilliáns, platina, arany-
és ezüst tárgyak, kitünő,
csakis különleges valódi
genti zsebórák a karácso-
nyai évad és tulzsufolt rak-
tár miatt

mélyen leszállított áron

Weinberger Ferenc,

ékszerésznél, Arad, Andrassy-tér 20.
Telefon 439.

A legújabb divat,
1912/1913. évi téli
idényre, csak ezen
fajonú cipők.

KUTÁNYI J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. sz.
Telefon szám 335.

Ha divatos és jó ruhát,
cipőt, kalapot akar olcsón venni

forduljon bizalommal 5441

Korányi Jenő

Szabadság-téri üzletéhez.

KÁVÉ
TEA
RUM

ARAD,
Andrassy-tér 20.

Névjegyek

csinos kivitelben készülnek az ARADI NYOMDÁ-
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget
értesíteni, hogy Aradon a Minorita-palota
Weitzer János-utcai részében üzletet nyi-
tottunk. — Ajánljuk a nagyérdemű kö-
zönség szives figyelmébe izléses válasz-
tékban összeállított csillár-raktárunkat.
A villany és gázvilágításhoz igényelt összes
szerelvényeket és világító testeket rak-
táron tartjuk. Szereléseket a legelőnyö-
sebben végzünk. Kiváló tisztelettel:

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

Tisztelettel értesitem a
n. é. közönséget, hogy
üzletem terjeszkedése
szükségessé tette, hogy
azt nagyobb helyiségbe
áthelyezzem

és azt a

régi üzletem mellé
a Szabó Albert-féle ház-
ba helyeztem át.

Elsőrendű bevásárlá-
som folytán tetemesen
olcsóbban tudom a t.
közönséget kiszolgálni.

Különösen felhívom a
t. vevő közönség b. fi-
gyelmét a

karácsonyi bevásárlására

rendkívül
elegáns
női táskák,
uti készletek,
bőröndök,
pénztárczák,
manikür és fésű
garniturák,
eredeti francia és angol
illatszerek,
játékszerek,
társasjátékok

és más ajándék tárgyakra,
mindenféle háztartási cikkek
nagyválasztékban

Hegedüs Gyula

kéfe, pipere, illatszere és bőrdíszművek
kereskedése, 1921

ARAD, Andrassy-tér 16. :: Telefon 506.

Használt

élelm

megvételre

kerestetik

URÁNIA

1912. évi december 24., és 25-én
kedden és szerdán.

Szenzáció!

A földalatti börtön.

Dráma 2 felvonásban. Ezt megelőzi az óriási karácsonyi műsor.

7143

Üzletáthelyezés miatt, mélyen leszállított árban

kerülnek eladás alá az összes raktáron levő cipő áruk, a „Salamander” cipők kivételével, u. m. a legdivatosabb alkalmi és utcai cipők, hölgyek és urak részére, gyermek, leány és fiú cipők vízhatlan, vadász-, sár-, hócipők és lábszárvédők, **továbbá divatjukat multa cipők félárban.**

Weinberger János Arad, Andrássy-tér 20. sz.

Knapp Sándor

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete

Arad. Intézet és posta cím: Magyar-utca 26. Felvételi üzlet: Weitzer és Kazinczi-u. sarok.

Ruhafestés divatszínre egész állapotban. Tökéletes ruhatisztítás száraz uton. Gallérok, kézelők gőzmosása és vasalása. tükörfénnyel hófehérre. Kézimunka, butorszövet és szőrmetsztítés. Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölök.

Legszebb

karácsonyfa - diszek
és gyönyörű

karácsonyi-cukorkák

ugyszintén mindennemű

finom sütemények
nagy választékban kaphatók

Székely Sándor
cukrászdájában

Forrai-utca, gr. Hunyady pal.

Ugyanott **grillás ujévi malacok** már most megrendelhetők 1 koronától kezdve. 7952

Új himző és előnyomda üzlet!

Értesítjük igen tisztelt ismerőseinket és a nagy hölgyközönséget, hogy **Deák Ferenc-utca 33. alatt** egy jól berendezett

himző és előnyomdai intézetet

nyitottunk, ahol is hivatkozva e téren való szakismereteinkre módunkban áll legizlésebb **színes, fehér és arany műhimzéseket** elkészíteni, ugyszintén bármilyen komplikált **rajzokat** leggyorsabban előállítani.

Elvállalunk **teljes keletyék**et legrövidebb idő alatt elkészítésére. 7474

Szíves pártfogást kérünk

Wirtschaftler Testvérek.

Több fővárosi

magyar és német 8067

napilap,

angol illusztrált **lapok**, január 1-től sub abonement-be kapható a „**FEHÉR KERESZT**” kávéházban.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Tökölly-tér 1. szám alatt motoros fűrészelési és aprított tűzifa eladási vállalatot létesítettünk.

100 kgr. aprított tűzifa házhoz szállítva 2 kor. 70 fill.

Pontos kiszolgálás. Magunkat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlván vagyunk kiváló tisztelettel:

Iván és Burián.

Telefon 811. 8089

6

olcsó nap

VOJTEK és WEISZ-nál

Tekintettel az általános drágaságra, mely minden irányban a nagyközönség vállaira nehezedik, elhatároztuk, hogy 6

napon által. illetve a karácsonyi ünnepekig minden vevőnk, aki 1 korona vagy azon felüli összegért vásárol

5%

kézpénzbeni engedményben részesítjük, melyet azonnal levonásba is hozunk.

Minden vevőnk ingyen kapja meg a bájos illatú „rosa centifolia” kártyákat.

Karácsonyra ajánlunk:

léssü és manicure kavatták igen nagy választékban.

Illatszerek:

a leghirnevesebb francia és angol gyárosoktól kimérve és eredeti díszdobozokban, 4 koronától feljebb.

Nyomtatványok

izléses és esimes kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

6211 - 912. pmsz.

Hirdetmény.

A „Dengl József” 20000 koronás alapítvány kamatai, két az Arad városi árvaházban nevelkedett róm. kat. vallású leány kiházítására fordítandók.

Felhívom azokat, kik a kiházítási segélyben részesülni óhajtának, hogy alábbi okmányokkal felszerelt kérvényeiket hivatalomban legkésőbb f. évi december hó 31-ig nyújtsák be. A kérvényhez csatolandó:

1. Az Arad városi árvaház igazgatójának bizonyítványa, hogy kérvényező az árvaházban nevelkedett.

2. Erkölcsei bizonyítvány.

3. A házasság kihirdetéséről vagy annak megkötéséről szóló tanúsítvány.

Amennyiben kérvényező házasságot még nem kötött volna, úgy a kiházítási segélyösszeg a házasság megkötésének igazolása után fog kiutalványoztatni.

Arad, 1912. december 20.

Varjassy,
polgármester.

Legszebb karácsonyi vagy ujévi ajándék!
Valódi harzi kanári madarak,

szárny alatt harzi bélyeggel, éjjel-nappalének.

lők, versenyképes olcsó árban már 10 koronától, ugyszintén

tengerentuli díszmadarak

minden színben kaphatók. 7365

ZIMMERMANN JÁNOS-nál
Aradon, Deák Ferenc-utca 10. sz.

Hirdetmény.

Arad szabad királyi város törvényhatóságánál 1912. évi december hónap 24-ik napjának délelőtti 11^{1/2} órájára rendkívüli közgyűlést hirdetek, amelyre a törvényhatósági bizottság t. tagjait meghívom.

Tárgy:

Több törvényhatósági bizottsági tagnak indítványa az adótörvények életbeieptetésének 1914. évi jan. 1-ig törvényhozásilag való elhalasztása és az új adótörvény sérelmes intézkedéseinek revízió alávétele tárgyában.

Arad, 1912. december 21.

Urbán Iván s. k.
főispán.

Ha pénzét

jól óhajtja gyümölcsöztetni

keresse fel

Farkas Streicher

aradi céget Tököly-tér 1. sz.

ahol karácsonyi occasió

árak mellett beszerezheti

órák, arany-, ezüst- és

ékszertárgyait.

8040

Finom

hizlalt baromfi

naponta friss vágás, szárazon tisztítva és
háshoz szállítva u. m. kövér és sütni való

liba, kacska, kappan, pulyka,
gyöngycsirke, nagy poullárd
sütni és rántani való csirke

rendelhető

Bartos Ede

hizlaldájában

Kapa-utca 7. szám

Telefon 583.

Azonkívül rendelhető:

**Fejér Gyula és
Lázár Gyula**

cégeknél is.

8091

Mozgó.

Teljesen berendezve
60.000 lakosu város-
ban a főváros mellett,
400 üőhely 1800 kor.
évi házbér családi vi-
szály miatt olesón el dó.
A vételhez 8000 kor.
elegendő. Ügynökök ki-
zárva.

8085

Bővebbet

Radnay

Budapest, Vadász utca
32. szám, földszint 2.

Az ünnepek alkalmából
ajánlunk:

habtejszint literje K 2.40
tejfelt literje — K 1.60

legfinomabb csemege

sajtjainkat:

Tea-vaj 1/8 darab 48 fill.

imperial darabja 32 fill.

romadour (nagy)

darabja — — 70 fill.

tejszin crème darabja 32 fill.

trappista kgr. — K 2.60

Kaphatók fióküzleteinkben

Aradi tejszarnok

Tombola tárgyakból legnagyobb vá-
laszték már 20 fillértől kezdve

FISCHER MÓR

üveg- és porcellánkereskedő

Arad, Andrássy-tér 20.

Városi és megyei telefon 568.

Hol

7228

kiköltözés miatt

az összes raktáron levő áruk az eredeti gyári árakban lesznek
elárusítva, u. m.: üveg- és porcellánkészletek, mosdók, petroleum-
és villanycsillárok, elsőrendű chinaezüst és terrakotta disztárgyak
és háztartási cikkek. Óriási választék képkeretektől, melyek leg-
jutányosabban lesznek elkészítve. Kéretik a kirakatok, valamint
az üzlet vétel kényszer nélküli szives megtekintésére, ahol a
feltűnő olcsó árak fel vannak tüntetve.

1 vizes pohár (csiszolt homályos csikkal)	—12 K
1 boros pohár	—10 K
1 üveg korsó 6 vizes pohárral (csiszolt homályos csikkal)	1.30 K
1 6 személyes 26 darabból álló karlsbádi porcellán
ételkészlet legujabb facon és mintával	16.— K-tól
1 gyönyörű kivitelű kompottál vagy gardiner oxidált
ezüst üveg betéttel	3.60 K-tól
1 china-ezüst tea-pohár üveg betéttel	1.90 K-tól
hozzá oxidált ezüstözött tálca	3.— K-tól
1 bronz vagy francia porcellán, kipróbált, pontosan
járó diszóra	7.— K-tól
1 masszív dohánykészlet belül aranyozva üveg betéttel	11.— K-tól
Valódi velencei virágvázák 30 cm. magas	—90 K-tól
1 33 darabból álló, 6 személyes csiszolt üveggészlet	9.— K-tól

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, a
nem megfelelő tárgyak 8 napon belül kicserélhetők!

Apró hirdetések

Ajánlatokhoz,
melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Kemény“
A legboldogabb meglegedett ünnepeket kívánok ósinté, igaz büszkelemmel. Ha idő és kedved engedi, úgy gond ld néha arra is, ki tégedet oly forrón szeret. 8084

Magyar nyelv
Egyik legjobb minőségben Vojtek és Welszlál. I-5251

OKTATÁS.

Középlek
magántanulók úgy szintén bejárók mérsékelt díjazásért előkészítettek. Izr. fiuinternátus Chorin aron utca 1. sz. 7809

Kereskedelmi tankeletés.
Felnöttek számára magyar és német gyorsírás, gépirás külön rendszerű gépeken, egyszerű és kettős könyvvitel, levelézés új tanfolyamok január hó 1-én kezdődnek Ziffer Sándor féle írógépvállalattal kapcsolatosan elsőrendű gyakorlati erők vezetése alatt. Együttes és külön nappali és esti tanfolyamok. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állásközvetítés Beiratkozás: Ziffer Sándor írógépvállalatnál, Andrassy-tér 21. I. em. 7981

ALKALMAZÁST KERES.

Magyar, német és román
levelezésben és gépirásban jártas kisasszony azonnali belépésre állást keres. Cim a Zrínyi-utcai gyorsíró vállalatnál. 8070

35 éves egyén
Január hó második felétől állást keres. Cim a kiadóban. 8078

Egy itatal,
gyermektelen házaspár házmesteri állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 8085

Keressék
szálloda és vendéglőmhöz bérlőt, évadékképes vendéglőt elszámolásra. Bővebbet: Róth Salamonnál, Mkovácsházán. 8087

Keressék
falméréshez percentes kimérőt, illető szatócsüzletet is vezethet. Róth Salamonnál, Mkovácsházán. 8088

ALKALMAZÁST NYER.

Egy 2 középlek
végzett, 14 évet betöltött ügyes hu nyomdász-tanulónak felvétetik.

Órák
Kérni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Welszlál fogadják. I-5251

KIADÓ LAKÁS.

Elegánsan
butorozott külön bejáratu utcai szoba jan. 1-re kiadó. Cim: Perényi u. 8. sz. 8058

Vörösmarthy-utca 1. szám
alatt, a színházzal szemben butorozott szoba, esetleg ellátással kiadó. 8041

Képzett parner
tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Welszlál parner-pastájával dörzsöli fel. I-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ehköltözés miatt
teljes lakás berendezés azonnal eladó. Cim Benoid-gyár, Sága, Pécska-ut 13. szám. 8066

Írjasági iratok,
képeskönyvek és karácsonyi ajándékok mélyen leszállított árban kaphatók Pichler Sándor könyv-, papir- és írószer kereskedése-n Arad, Szabadság-tér. Telefon 308. 6811

India fogcsépp
a legmakacsabb fogfájást azonnal megszünteti, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyszeti laboratoriuma Aradon. 1224

KÜLÖNFÉLE.

Karácsonyi ajándékok
mélyen leszállított árban. Legujabb finom levélpapírok, fénykép és képes lapalbumok, emlékkönyvek, fadizsm-tárgyak festésre, égetésre, összes festészeti kellékekkel; imakönyvek, karácsonyfadíszek minden árban. Fali dísznap-tárak en gro. Írjasági iratok, mérsékelt könyvek félárban. Krausz Paulin, színház-épület. 4541

Diamant Jenő
Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület és díszmű bádogos munkákat leg-
jutányosabban készít egy helyben, mint vidéken. 8961

Fűtési lény közlekedés
a Herkules fűrés vállalat Irodája Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagy-közönségnek I. rendű aprított tűzifát 100 kilónként 2 kor. 80 fillérért hazaszállítva, ugyasint egész, esetleg fél waggon rakomány cser-, bük és gyertyánfát kártya-
len kívüli legolcsóbb árban be-
varozva fűrészelve és hasítva. Mo-
toros fűrészeink is házhöz ren-
delhetők. Felvilágosítást készséggel nyújtunk telefonon is 658. sz. 546

I koronás
bárki is olyan színűre festi haját a mily színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják feketére fest, ha egy rész vizzel keverik barnára, ha két rész vizzel világos barnára, ha három rész vizzel keverik szőkevé.
A szín állandó felismertetlen lehetetlen. Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára Aradon. 1224

Taxameteres
Bér-autok
Telefonszám: **816**
2881
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogházból
veszek arany-, ezüst- és ékszer-tárgyakat
Farkas Streicher
Arad, Toköly-tér 1. sz. 801

HÁ
üzletének karácsonyi forgalmát emelni akarja és

SOK PÉNZT AKAR KERESNI,
ugy hirdessen az Aradi Közlöny nagy ünnepi számában,

FORDULJON
ma délig

AZ ARADI KÖZLÖNY
KIADÓHIVATALÁBA.

Diamant Ferencz
villamos világítás, telefon-osengő berendező, oszár- és izzótetek raktára 3161

Deák Ferenc-u. 7.
Telefon 595. szám.

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karatos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fall órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS
mű-órás és ékszerésznél

ARAD, Forray-utca
(gróf Hunyadi-palota) vá-
sárol. Óra és ékszer-
javítások 2 évi jótállás
mellett.

Tört aranyat és drága-köveket a legmagasabb árban megve-
szem, vagy becserélem új ék-
szerekre. 5707

MEG VAN
A BÉKE!

abban a családban, ahol
karácsonyi
ajándéknul egy

Popper
Testvérek

féle **20 koronás**
gyűjteményt vásárolnak,
amely **tízféle cikk-**
ből áll és pedig:

- Egy ruhára való angol kalma.
- Egy vég vászon 6 női ingre.
- Egy himzett bluz.
- Egy gyapju sál, lejre.
- Egy erno.
- Egy blouzra való szék.
- Egy pár keztyű.
- 6 darab zsebkendő.
- 5 darab férfi gallér.
- 1 darab férfi nyakkendő.

Ezenkívül **diszko**
áraink a következők:

- Egy teljes szövetruha — K 3.—
- Egy aljra való szövet — K 2.—
- Egy teljes barchet-ruha — K 2.50
- Egy ingre való szék — K 1.20
- Egy damaszt-abross — K 1.80
- Egy blouzra való csikós
selyem — — — — K 2.50
- Egy selyem szövetruha K 7.—
- Egy szövet ágygarnitúra K 10.—
- Egy ruhára való karton — K 2.00
- 5 darab törökűző — K 2.—
- 6 darab férfi gallér — K 1.00
- 4 pár kézi — — — — K 2.—
- Egy csipke stor — — — — K 1.50
- Egy csornya — — — — K 1.50
- Egy vég vászon 6 ingre — K 6.—
- Egy nagy vég kanavaca — K 10.—
- Egy női ing — — — — K 1.50

Vidéki megrendelést
pontosan, utánvétellel
eszközlünk.

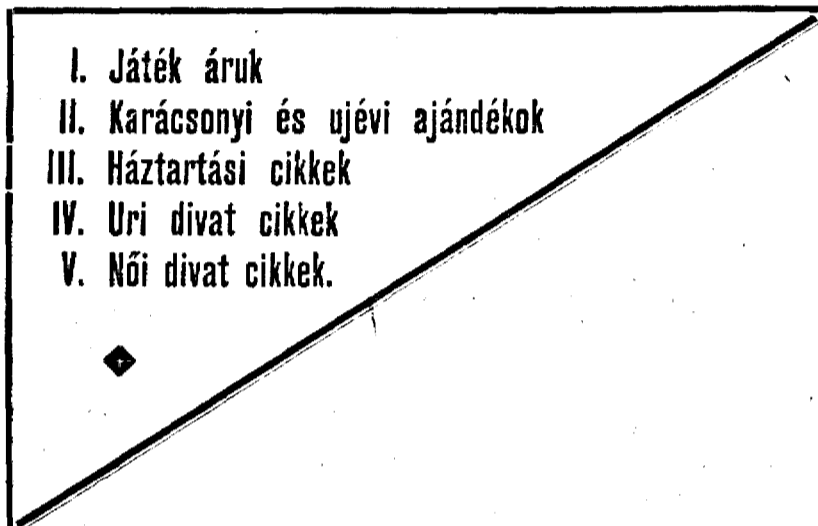
Tisztelettel
Popper Testvérek
Arad, Forray-utca.

Az ország legnagyobb, legérdekesebb karácsonyi vásárja

Fischer Simonnál a Szabadság-téren!

Az átalakított és kibővített helyiségben

1781

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

NAGY KARÁCSONYI OCCASIO

Az idei saisonból visszamaradt legujabb női felöltők rendkívül mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Plüsch kabátok,
Broccát felöltők,
Szinházi kabátok,
Angol bundák,

Szörme felöltők,
Leánykabátok,
Gyermekefelöltők,
Angol kosztümök,
Divat bluzok,
Pongyolák, Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.